

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. - Broj 21

Ljubljana,
19 maja
1932

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Medunarodne gimnastičke utakmice

Vrhunacni tehnički oblik našeg sokolskog takmičenja jesu svestrane i teške medunarodne gimnastičke utakmice.

Uspjeh i pobjeda na tim utakmicama ceni se, kao uspjeh doteranog i savršenog rada, kao znak neobične snage, vrednosti i znanja onih vežbača, a po njima i one organizacije, čiji su oni članovi. Općenito se uzimaju pobjede gimnastičara na velikim medunarodnim gimnastičkim utakmicama kao opća i šira pobjeda njihovog naroda, njihove nacionalne gimnastičke organizacije, njezinih metoda rada, vaspitnog i tehničkog sistema vežbanja. Odatle opća tehnička važnost medunarodnih gimnastičkih utakmica. Ovoj možemo pribrojiti i druge važne i odlučne komponente. Medunarodne gimnastičke utakmice su težak i odgovoran ispit vrednosti za organizatore i za učesnike. Znatna organizatorski napor, koji uvek oživi i prodrma unutrašnji život, donosi sobom nove inicijative i nove odgojne pothvate. Medunarodne gimnastičke utakmice su odlična, vrlo efikasna propaganda za telovežbu uopće, za najšire slojeve naroda, a može se iskoristiti i u druge opće propagandne svrhe, uvek kao plemenito i ozbiljno sredstvo. Zato držimo i mi Sokoli, da su medunarodne gimnastičke utakmice potrebne i opravdane.

Još pre rata, a pogotovo posle rata, naši izabrani, najbolji vežbači stekli su najljepše medunarodne naslove, pobedili na najvećim i najvažnijim utakmicama; uživamo glas napredne gimnastičke organizacije, napredne zemlje, i stalo nam je do toga da to i nadalje budemo.

Medunarodne utakmice, na kojima naši sokolski gimnastičari nastupaju, jesu: prvenstvo Slovenskog Sokolstva, medunarodne utakmice Gimnastičke federacije i olimpijske igre. To su najvažnije i najozbiljnije manifestacije takmičarske gimnastike, i na svim ovim utakmicama mi smo do sada polučili po nekoliko krasnih pobjeda.

Načelnništvo i tehnički odbor Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije brine se i vodi brigu i o tim utakmicama, o pripremanju za te utakmice, o našem učestvovanju i o svemu što je s tim u vezi.

Već nekoliko puta, a to se dobro sećaju svi naši čitaoci, imali smo prilike da naglasimo, kako su medunarodne gimnastičke utakmice u krizi, koja se postepeno pogoršava i pojavljuje u sve širem i neprijatnijem obliku.

Kriza tih utakmica je tehnička, a još više moralna. Poslednje utakmice za prvenstvo sveta 1931 u Parizu najbolji su dokaz tome. Tehnički se kriza pojavljuje u organizatorskom neredu, često puta upravu početničkim propustima (Luksenburg 1930), u nepredviđanju mogućih, čak i redovitih slučajnosti, koje više i nisu iznimke, u nizu pojava, koje medunarodnim utakmicama polako odnose sav potrebni okvir ozbiljnosti, stručnosti, tehničkog savršenstva.

Osim toga stalnim nekim nastojanjima, da utakmice budu čim svestranije, toliko se preteruje, da su programi utakmica do granice ljudskih mogućnosti, do najviših mogućih stupnjeva izveštivosti, možda čak i preko granica onog što je za vežbače korisno i — zdravo! Nagomilani, teški, izveštiveni program sadašnjih gimnastičkih utakmica odbiće u buduću još više takmičare nego do sada, pa će se i onako ograničeni, vrlo mali broj učesnika (u Luksenburgu svega 6 naroda!) još umanjiti.

Moralne poteškoće nastaju od sudaca i od načina suđenja. To su zaostale i neprijetne stvari, s kojima će se najlakše i najbrže sukobiti misao medunarodnog takmičenja, i uništiti svi napori dosadašnjeg rada. Takmičari, a i njihove organizacije sve više gube poverenje u tačnost i ispravnost suđenja na medunarodnim utakmicama, i sada postoje dva izlaza: ili ne učestvovati, ili braniti se istim sredstvima. A gimnastička utakmica ne sme i ne može da bude skrivena borba, potajno i lukavo nadmetanje sudaca, ona mora da ostane plemenita i viteška borba poštenih takmičara.

Rešavajući taj novi problem, naši su se stručnjaci složili u ovome, što će i predlagati na kongresu Medunarod-

nog gimnastičkog saveza u Pragu 4 jula 1932.

Program medunarodnih utakmica treba pojednostaviti i umeriti.

Zato predlažemo, da se umesto dosadašnjih prevelikih i preopširnih takmičenja uvedu lakša i jednostavnija i to u jednoj obvezatnoj prostoj vežbi, po jednu obvezatnu i slobodnu vežbu na tri glavne sprave (od ovih četiri: ruče, preča, konj i krugovi, od kojih se po turnusu svakog narednog prvenstva druga izbacuje). Utakmice za 7 ocena u ovim vežbama strogo po utvrđenom i objavljenom rasporedu, moraju se svršiti prvog dana za sve takmičare svih naroda, koji učestvuju. Red takmičenja se žreba. Organizator utakmice i vodstvo utakmice (načelnništvo Medunarodnog gimnastičkog saveza, a ne načelnništvo saveza priredivača kao do sada!) mora da bude odgovorno za raspored i tačno vršenje.

Kod ovog držimo, da je moguće tako organizovati utakmice, da se svi takmičari takmiče pod približno istim uslovima odmaranja, redosleda i čekanja, a ne kao do sada, da su neki preopterećeni i premoreni, a drugi umorni i ozlovoljeni čekanjem i odugovlačenjem.

Drugi dan gimnastičkih medunarodnih utakmica neka se vrše utakmice u atletici, i to po jedno trčanje, jedan skok i jedno bacanje, četvrti je preskok preko sprave (konj, stol, kozlić ili drugo), a peto je plivanje. Raspored utakmica drugi dan neka je isti za sve takmičare, što je tehnički i najprirodnije i najlakše izvesti. Plivanje je poslednja utakmica za sve takmičare.

Penjanje po konopu neka se briše. Po ovom predlogu medunarodne gimnastičke utakmice bile bi dvodnevni dvanaesterodni, sa 1 prostom vežbom, 6 vežba na spravama, 1 preskokom sprave, 3 atletske, 1 plivanje.

Zivost i raznovrsnost utakmica podržava se od godine do godine menjanjem sprava, menjanjem sprave za preskok, sprava za bacanje (kugla, disk, koplje, kladivo), daljine trčanja, vrste skakanja (u visinu, daljinu, s motkom, troskok), daljine i načina plivanja (slobodno, prsno, leđno).

Duboko smo uvereni, da će ova kav umereni a ipak svestrani raspored privući mnogo više takmičara i naroda, i da će biti korisniji za vežbače i njihovo zdravlje.

Ocenjivanje i suđenje na medunarodnim gimnastičkim utakmicama također predlažemo da se promeni. Svaka od svih 12 vežaba ocenjuje se sa po 100 bodova. Prosta vežba i sprava na način, kako će biti na sletu u Pragu 1932, atletika po tablicama Medunarodnog atletskog saveza (reducirane na 100), a plivanje po sličnim tablicama.

Svaki sudac daje svih 100 bodova, samo što suđenje mora biti javno, bez međusobnog dogovora, nagovaranja i rasprave sudaca. Prvi dan na svakoj spravi (3) i na prostim vežbama su komisije sudaca, koje se sastoje od po 5 sudaca i 1 pretседника, kojemu priredivač dodeljuje zapisničara. Suci se de tako da ne mogu međusobom da se savetuju i dogovaraju. Pretседnik komisije nadzire čitavo takmičenje i suđenje. Kad je vežbač svoju vežbu svršio i vratio se na svoje mesto u odeljenje, pretседnik daje par minuta vremena sucima da izračunaju (ali svaki za sebe) ocenu. Ako na pitanje pretседnika komisije »Gotovo?« ni jedan sudac ne odgovori »Nije!«, pretседnik daje dogovoreni znak, koji znači »pokažite vašu ocenu!«. To može biti udarcem drvenog čekića po stolu, ili slično. Na taj znak, istovremeno svi suci te komisije podignu na vidljivim tablicama svoju ocenu. Tablice su isto onakve, kao što se rabe kod utakmica u skakanju u vodu sa daske ili tornja, samo što ovdje suci drže dve tablice. (Na primer za ocenu »67 bodova«, desnom rukom diže tablicu 6, levom 7, i približi prvaj. Svega treba 19 tablica za svakog suca.)

Pretседnik (a s njim i sva publika i svi takmičari) može da vidi kako koji sudac ocenjuje, i sada je manja verovatnost, da će se moći natezati ocenje, tlačiti gore ili dole. Da bi se i to onemogućilo, pretседnik kod računanja srednje ocene ne uzimajući u račun najvišu i najnižu ocenu sudaca, već samo tri srednje ocene dajuće zapis-

Sa sednice odbora ČOS u Pragu 8 o. m. — Spređa, s leva na desno, načelnik Saveza SKJ br. Bajželj, načelnica ČOS s. Provanžnikova, novoizabrani starosta ČOS br. dr. Bukovski X, prosvetar Saveza SKJ br. dr. Belajčić i zam. starosta ČOS br. Truhlarž

ničaru u zapisnik utakmice. S tim je automatski poništeno suđenje onog suca, koji preteruje u oceni. (Na primer na znak pretседnika, sudac »A« pokaže 67, sudac »B« 78, sudac »C« 95, sudac »D« 81, sudac »E« 61, onda pretседnik dikтира 67+78+81, a najvišu 95 i najmanju 61 ne čita. Srednja ocena je 75,3 boda.)

Prvi dan utakmica treba 20 sudaca i 4 pretседnika komisije; svega 24 suca, bez prizivne komisije. Ako učestvuje 6 naroda, to su 4 suca za svaku, ako 8 onda po 3, ako 12 po 2.

Drugi dan suci su ovako postavljani: kod atletike i plivanja po pravilima medunarodno atletskog i plivačkog saveza. Vreme mere po tri suca za svako tamičara, i vredni vreme što ga pokazuje srednji kronograf.

Ne sme se više desiti da takmičar, koji stigne kao drugi na cilj, bude imao bolje vreme od onoga, koji je pred njim. Ako se to desi, prizivna komisija ima da odluči, a po potrebi i da smeni dotičnog suca!

Za trčanje (po 2 takmičara) treba 6 merioaca vremena i 1 starter. Kod skakanja i bacanja po 5 sudaca, kod plivanja isto kao i za trčanje, a za preskok sprave sudi se kao i kod sprava prvi dan, dakle 6 sudaca. Drugi dan treba 30 sudaca, koji mogu biti isti oni koji su sudili prvi dan. Po samom rasporedu utakmica može se tako udesiti, da isti suci budu kod trčanja i kod plivanja. (Na primer: svi se takmičari po redu takmiče u trčanju, bacanju,

preskoku, skakanju, pa na kraju, možda i posle podne, u plivanju. Kraj dobre organizacije moraju suci da izmere vreme barem 12 parova trkača na sat, to znači da su gotovi sa maksimalnim brojem od 60 takmičara u 2 i po sata, od 8 do 10.30 sati pre podne. A plivanje može da počne u 3 sata posle podne i da bude gotovo do 6 sati.)

Po ovom načinu suđenja, koji je mnogo pravilniji, ozbiljniji i pravedniji ne treba ništa više sudaca nego je trebalo do sada. Ima se time i tu prednost, da gledaoci i takmičari prate ocenjivanje, vide eventualne makinacije pojedinih zlonamernih sudaca i mogu pravilnim i dokumentovanim protestom prizivnoj komisiji da spreče njihovo nečasno delo.

Raspored sledećih medunarodnih utakmica treba da utvrdi tehnička komisija Medunarodnog gimnastičkog saveza već na kongresu barem godinu dana pre tih utakmica. Isto tako žrebac se suci za pojedine komisije, a neće se određivati po volji ili po namerama pojedinih narodnih saveza.

Moraju se naći i mere, kazna udaljenja, za sve one suce, koji ne vrše časno svoju dužnost, a njihov narodni savez ne sme ih više imenovati za suce na medunarodnim utakmicama.

Želimo, da se medunarodnim gimnastičkim i olimpijskim utakmicama povrati sav autoritet, sav javni viteški i plemeniti borbe, strogost discipline i ozbiljan red.

Mrvoje Macanović — Zagreb.

IX svesokolski slet u Pragu

Sletska takmičenja prosvetnog odbora ČOS

Na ovogodišnjem praškom sletu neće takmičiti samo vežbači; po prvi put naime priređuje svoja takmičenja i prosvetni odbor ČOS, i to u tri grane prosvetnog rada: pozorišnoj, lutkarskoj i pevačkoj. Za takmičenje pozorišnih oteka radilo se o tome, koje će društvo izabrati najpodesniji komad, koji će se najbolje izvesti u smislu autorove zamisli, a pri čemu se ima da obrati naročita pažnja na dikciju, mimiku, inscenaciju, režiju i t. d. Od prijavljenih 106 društava takmičilo ih je 83; najviše ih je bilo iz župe Olo-muc i to 11 na broju. Takmičilo se najpre po župama, među kojima su konačno zatim izabrana pojedina društva. Rezultat takmičenja je sledeći: prvo mesto postiglo je društvo Blansko (župa kralja Dorda) s pozorišnim komadom »Princesa Pampeliška« od Jaroslava Kvapila, drugo mesto društvo Klobuki (župa Sladkovskoga) s Capkovim komadom »Razbojnik«, treće mesto društvo Smihov I s istorijskom dramom »Noć na Karlštajnu« od Vrhlečkog, četvrto mesto društvo Hrudim (župa Istočno-češka) s dramom »Mesec nad rekama« od Šramka, peto mesto društvo Dejvice (župa Podbezlogorska) sa Šubrtovim koma-

dom »Drama među četiri siromašne stene« i šesto mesto društvo Vinohradi sa Libšerovim komadom »Srce u burji«.

Za lutkarska takmičenja izabran je poem dr. Jana Malika Prijavljenih je 90 jedinica. Takmičenje se samo recitovanjem bez lutaka. Zaključno takmičenje biće 2 jula, kada će se takmičiti društva koja su pobedila pri župskim takmičenjima i to: Vinohradi, Pelhrimov, Pisek, Turnov, Petřalka i Košice.

Pevačka takmičenja održaće se 1 i 2 jula, i to zasebno muški, ženski i mešoviti horovi. Prijavljenih je dosada svega 22 pevačkih horova, od tih 15 muških, 4 ženska i 3 mešovita.

Sletske vesti

SLETSKA SPOMENICA

Običaj je da se o svakom sokolskom sletu izda spomen-knjiga, koja ostaje ne samo kao uspomena pojedincima, nego predstavlja i značajan istorijski dokument. Dosada spomen-knjige izlazile su tek nakon sleta, ove godine pak za IX svesokolski slet u

Pragu izići će prva knjiga već početkom juna. Knjiga sastojće se iz deset svezaka i imaće 300 slika.

MECENE SLETA

Koliko i sama javnost podupire uspeh sleta pokazuju ove brojke: Gradska šteditona u Nahuđu darovala je ta-mošnjem Sokolu za sletski fond 5000 Din, podružnica Saveza češkoslovačkih oficira u Znojmu naraštaju Sokola Znojmu Kč 500—, sokolsko društvo Hrast kod Plznja poslalo je sletskom odboru vagon slame.

25% POPUST NA LINIJAMA ČEŠKOSLOVAČKOG DRUŠTVA ZA VAZDUŠNI SAOBRAČAJ

Češkoslovačko društvo za vazdušni saobraćaj zaključilo da posetiocima svesokolskog sleta pruži 25% popusta na sledećim linijama: Amsterdam—Lajpcig—Prag, Berlin—Dresden—Prag, Beč—Prag i na Pragu Pored toga je i nemačka Lufthansa odredila popust na sledećim svojim linijama, koje imaju vezu s gore navedenim češkim linijama: Bremen—Hanover—Semnic—Prag, Minhen—Prag i Breslau—Prag. Nadajmo se dozvolila popust i S. A. Belge d'Exploitation de Navigation Aerienne na svojim linijama Antwerpen—Esen—Prag i Pariz Esen—Prag. Deset procentni popust dozvolila je konačno i holandska Kominklika Luchtvaart Maatschappij na pruzi London—Rotterdam. Popust važi za put u Prag od 1—5 jula, a za povratak od 15 juna do 31 jula.

BRZI TEMPO U ČIŠĆENJU PRAGA

Magistrat grada Praga poduzeo je energične mere da se očisti čitav grad još pre sleta i nastoji da se ovo izvrši što bržim tempom. U tu svrhu organizovana je posebna revizionna komisija, koja već radi punom parom. Samo prvi dan svog rada predložila je građevinskom oteku grada da se čistim 600 neukusnih reklama i ostalih predmeta te objekata, koji kvare izgled ulica. Energično se pristupilo i obnavljanju fasada pojedinih zgrada, među kojima je i palata Vilsonovog kolodvora.

TRAMVAJSKI SAOBRAČAJ ZA VREME SLETA

Direkcija tramvajskog preduzeća u Pragu odlučila je da za vreme sleta poveća broj tramvajskih linija od 23 na 26. Od svih 26 tramvajskih linija, koliko ih ima Prag, vodiće prema sletištu njih 15. Nova linija br. 24 vodiće iz Kobilisa preko Libenskog mosta, Štrosmajerovog trga, Belkredijevе ulice i Prašnog mosta, linija broj 25 polazi sa Visočana preko Karolina, a pruga »S« biće kružna pruga po gradu.

Od autobusnih pruga vodiće k sletištu A, H, J. M. i novo uvedene T, U i V.

LOVENKO SOKOLSTVO

Tabor praškog Sokolstva na Slovenskom otoku

U nedelju 8. maja, iza sednice Vihora ČOS, održan je na Slovenskom ostrvu veliki sastanak članstva svih praških sokolskih društava. Istovremeno sastali su se Sokoli u vežbaonicama i sokolanama i po ostalim sokolskim društvima u ČSR da putem radija čuju reči, progovorene na taboru u Pragu. Na Slovenskom otoku, u sredini Praga, održan je spomenuti sastanak u prvom redu zbog svesokolskog sleta, koji se najviše tiče praškog Sokolstva, a u drugom redu da otkriju tom prilikom spomen-ploču na uspomenu I svesokolskog sleta, koji se je održao 1882. godine baš na tom mestu, a koji je vodio osnivač Sokolstva dr. Tirš.

Sastanak je vodio i predsedao mu novoizabrani starešina ČOS br. dr. Bukovski. Po velebnom maršu Jos. Suka »U novi život«, koji je otvarala sokolska glazba Praha VII, uz pevanje udruženih praških sokolskih pevačkih zborova, pozdravio je sve prisutne br. Černošinski, pukovnik I puška Narodne garde, udruženja praških patriota, kao domaćina otoka. I br. Bukovski i br. Černošinski spominjali su se u svojim rečima I svesokolskog sleta pred po stoleća. Iza starešine progovorio je savezni načelnik ČOS br. Aga Helel, zatim s. načelnica Provanžnikova, prosvetar br. Krejči, tajnik sletskog odbora br. Švarc. Nakon toga muzika je otvarala jedini sokolski komad. Time je bio svašen sletski deo sastanka. Zatim je sokolska reprezentacija otišla na mesto otkrića spomen-ploče, gde je III potstarešina ČOS br. dr. Slavik, ministar unutrašnjih dela ČSR, predao, po črnom održanom govoru, ploču na čuvanje Narodnoj gardi. Po zahvalnoj reči pukovnika br. Černošinskoga svečanost je završena razlomom ogromne sokolske mase, koja je potpuno prikrla prostrani otok.

60 godišnjica brata prof. Pogorijelova

U Bratislavi navršava ovih dana svoju 60. godinu čuveni profesor tamošnjeg sveučilišta prof. br. dr. Valerij Pogorijelov, bivši profesor u Kostovu na Donu u Rusiji. Nakon ruskog prevrata bio je bibliotekar nacionalne knjižnice u Sofiji, dok nije pozvat za profesora na sveučilište u Bratislavi. Jubilant nije samo profesor svetskog glasa nego i veoma dobar Soko. Kao član bratislavskog sokolskog društva, ne samo da još redovito vežba u vežbaonici, nego i javno nastupa na svim telovežbačkim nastupima spomenutog društva. Ove godine vežbaće na sletu u Pragu kao revan i neumoran sokolski vežbač. Osim toga njegovo je držanje prema ostaloj sokolskoj braći upravo uzorno, tako da je br. Pogorijelov pravi tip demokratskog, svestranog i radinog sokolskog člana. I mi želimo uzornom ruskom bratu: na mnogaja leta! Bud zdrav!

Za upoznavanje Tirša

I u sokolskim je redovima lica, koja vrlo malo ili nimalo ne znaju, ko je zapravo bio Tirš i šta je on sve učinio, da osigura Sokolstvu čvrste temelje i duboku, logičnu idejnu osnovu. Još je veći broj onih, koji ne znaju ništa o Tiršu među ostalim stanovništvom, bilo, da se za sokolske stvari ne brinu, bilo, da nemaju u opšte interesa za nacionalne stvari. Ovakvih ljudi nema samo kod nas, nego ih se nađe i u Češkoj. S toga razloga sokolska župa u Kladnu izdala je maleni letak sa stručnim tumačenjem Tirševog života i njegovog značenja za češkoslovački narod i slovensko pleme u opšte, koji je pomoću sokolskog naraštaja i dece, posle Tirševe proslave, rasturila po svim kućama među porodice ne samo u Kladnu nego po svoj oblasti župe. To sredstvo pokazalo se je ne samo kao veoma jeftino nego i izdašno, jer sada ima barem svaka porodica jedan mali letak sa sadržinom o Tiršu.

Sokolsko lutkarstvo u Hradcu Kralovem

Od sokolskih društva u ČOS skoro svako ima više-manje razvijeno lutkarsko pozorište. Mnoga starija društva postigla su što se tiče tehničke i stručne spreme u opšte, veoma velike uspehe te davaju i manje operete, pretstave za članstvo, a da ne govorimo o onima za omladinu. U Hradcu Kralovem ima Sokol 2 lutarske pozornice, jednu u starijoj, a drugu u novijoj sokolani. Možemo da kažemo, da »principale« ili voda lutkarstva u ovom mestu, vodi već preko četvrt stoleća svoje pozorište i svoju iskušanu družinu, koja se sastoji iz samih dugogodišnjih sokolskih lutkara, koji s velikim oduševljenjem spremaju igru za igrom svojoj mladoj sokolskoj porodici. U

novoj sokolani igrali su krajem sezone četiri puta Sofoklovog »Edipusa« studentima, i jedanput društvenom članstvu s vrlo velikim uspehom.

Svečanosti pretsletski koncert

Praško Sokolstvo priredilo je na dan 4. maja u velikoj Smetaninoj dvorani Gradskog doma u Pragu veoma uspeo koncert udruženih pevačkih i instrumentalnih zborova pojedinih praških sokolskih društava. Time su praški Sokoli dokazali, da po žrtvovno rade osim na stručno sokolskom i na općenito kulturnom polju. Koncertat je bio ne samo odlično posećen, nego i odlično naštudiran i izveden u svim potankostima pojedinih kompozicija. Naizmenice su dirigirali pojedine tačke braća kapelnici Jeržabek, Krupa, Kubat, Smetáček i Vržeštrajal. Veće je otvoreno velebnom uvertirom »Svečanostna uvertira« od poznatog češkog kompozitora B. Smetane. Najveći je uspeh postignut s velikom kantatom »Češka pesma« za mešoviti zbor uz pratnju orkestra. Poznati sletski simfonički marš Jos. Suka »U novi život« također je pobudio oduševljenje i ogromno odobravanje. — Pomenuti koncertat možemo smatrati kao neki pristup u pretsletske dane, te kao dobar znak odlične spreme praškoga Sokolstva za slet.

Svečani marš »U novi život« od Suka

Odlični češki kompozitor i profesor na praškom muzičkom konservatoriju br. Josef Suk komponovao je taj čuveni sokolski marš već 1920. godine, a tadašnji VII svesokolski slet. Silna ritmika te koračnice, pored besprikorne umetničke izvedbe cele kompozicije doprinelo je, da je marš takorekucij preko noći postao svojinom celoga Sokolstva. Svira ga i čuvena i slavna »Češka filharmonija« uz pratnju pevačkog zbora na najsvetčanijim prigodama. I ove godine »U novi život« biće opet na sletu ulazni marš sokolskih vežbača na vežbalište. Kod ČOS mogu se dobiti i originalne gramofonske ploče kompletne koračnice znaka »His Master's Voice«, a reproducirana je izvedba Češke filharmonije.

Savez sokolskih bioskopa u ČSR

Iz malenog preratnog broja sokolskih bioskopa, u sadašnjoj dobi češkoslovačka sokolska društva predstavljaju u ČSR ogromnu većinu vlasnika bioskopa. Iz bioskopskog oteška ČOS tvoren je zbog toga tokom godina »Savez sokolskih i drugih bioskopa« sa sedištem u Pragu. Savezu predsedat potstarešina ČOS br. Flajšman. Taj savez ne samo da udružuje sve sokolske i mnoga druga bioskopska preduzeća, nego vodi i brigu za kupovanje, izradu, prodajmljivanje filmova i uzajamno potpomaganje pojedinih bioskopa, te predstavlja time najjaču bioskopsku silu u ČSR. — Jugoslovenska sokolska društva imaju po svojim sokolanama lepi broj bioskopa, ali nikada još nismo čuli, da bi između njih postojala barem neka uzajamnost. Držimo, da bi bilo veoma potrebno, udružiti i jugoslovenske sokolske bioskope u jedan savezni bioskopski odbor, te smo mišljenja, da bi to bilo od koristi i za naše Sokolstvo.

Turnir igara II župe u Brnu

Druga sokolska župa u Brnu priredila je prošle nedelje svoje župske utakmice u igrama na letnjem vežbalištu i igralištu društva u Kraljevskom Polju kod Brna. Same utakmice otvorene su s nagovorom člana župskog načelnikstva o značenju i važnosti igara za pojedinca i celinu. Nakon govora počele su utakmice u hazeni, gde je postiglo prvo mesto u župi društvo K. Polje. Takmičilo se je također i u basketballu i odbojci. I u toj igri pobedilo je K. Polje. Svi su dokazali mnogo pažnje i zanimanja, i igrači i općinstvo kod basketballa ili igre s koševima, pa je i tu postiglo isto društvo prvo mesto i time i prvenstvo u župi u svim igrama. Organizacija igara bila je u većim rukama župskog odbora za igre. Disciplinirana igra i publike bila je odlična, sokolska, što mnogo važi.

Nova sokolana u Morav. Ostravi

Već smo u »Sokolskom glasniku« spomenuli, da gradi veliko sokolsko društvo u Moravskoj Ostravi, centru teške industrije, novu sokolanu, koju kani otvoriti na dan pokrajinskog sleta 19. juna. g. g. Pokrajinski slet priređuju dve župe: Moravsko-šleska i Čapkova. Načrte za sokolanu, jednu od najlepših i najuređenijih izradio je arhitekt inž. Koprživa iz Brna, a proračun čitave gradnje iznosi preko dva milijuna čeških kruna. Taj deo soko-

lane, koji će se otvoriti na dan sleta, samo je deo velikog načrta koji će biti realizovan tek u toku daljnjih četiri godine mnogo većim troškovima. Sokolana je zapravo građena smo kao vežbaonica sa svim potrebnim prostorijama, priborom i spremom, spravama, kupatilom, garderobama za članove i članice posebice, ormari za vežbačka odeća i t. d. Vežbaonica ili dvorana je 29 m duga, 14 m široka i ima još malu pomoćnu dvoranu u širini od 7 m. U vežbaonici će biti sagraden kompletan podijum za vežbanje, a pred samom dvoranom je opširan vestibul, biše, nekoliko drugih potrebnih prostorija i t. d. U celoj je zgradi uvedeno centralno kombinovano vazdušno i parno grejanje s centralnom ventilacijom. Novo biće to, da će biti svi ormarići pripojeni u garderobi za vežbače na ventilaciono postrojenje. Za dizanje sprava i drugog težežeg oruđa biće sokolana opremljena jednom ručnom i jednom električnom dizalicom. — Pored sokolane, već dovršenog dela odnosno onog, koji će se tek dovršiti u narednim godinama, rezervisano je prostrano mesto za letnje vežbalište. Pa i to će biti, što se tiče spreme i uređaja mešto vanredno lepoga i praktičnoga. Nađ sokolanom je podignuta 41 m duga i 7 m široka terasa, koja će odlično poslužiti za vreme jasnih vežbača kao tribina. Oko celog vežbališta biće drvorred i ukrasno grmlje.

Javna vežba Sokola Kr. Vinohradi

Najveće praško sokolsko društvo, Kraljevski Vinohradi, održalo je prošle nedelje svoju javnu vežbu. Raspored celog nastupa bio je veoma dobar, a broj vežbača iznenađujući, koji je premašio broj vežbača mnogih župskih sletova. Ništa manje nego 36 starije braće, 412 ženske dece, 459 muške dece, 130 naraštaja ženskoga i isto toliko muškoga, 250 članica i oko 300 članova izvadalo je određene tačke javne vežbe. Ako napomenemo dalje, da je baš na taj dan održan i veliki sokolski tabor na Slovenskom otoku, u skoro istom času, gde je i to društvo moralo biti zastupano u što većem broju, onda tek dobijamo pravu sliku rada u najvećem sokolskom društvu sadašnjosti.

Iz lužičko-srpskog Sokolstva

U prošlom broju »Sokolskog glasnika« izvestili smo, da je načelnikstvo saveza lužičko-srpskih sokolskih društava dalo svoju dozvolu, da smeju sokolska društva igrati i nogomet te druge igre. Danas pak možemo reći, da je bio taj zaključak donet za specijalne lužičke prilike, i podvlačimo, da je veoma umestan i koristan kad se ima na umu nacionalne obzire. U Krosčicah, u blizini Budišina, pred nedelju dana održana je utakmica između II momčadi tamošnjeg sokolskog društva i nemačkog »Segelflugvereina« (društva za vazdušno jedrenje) u nogometu. Pobedilo je sokolsko društvo s rezultatom 4:0, što je veoma dobro uplivalo na nacionalno mlitave krugove, koji su morali da uvide, da i srpska sportska snaga pobeđuje, kada ju vodi dobra volja i poštivnost te ljubav prema narodu i domovini.

Sokolska radio-predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 20. o. m. predaje br. Pera Pačavićini o temi: »Češkoslovačka savremena likovna umetnost«;

dne 27. o. m. predaje Poslanstvo ČSR o temi: »Češkoslovačka privreda«.

Predavanja održavaju se redovito svakog petka od 20 do 20.30 sati.

(Nastavak sa 1. str.)

OTVORENJE SAOBRAĆAJA ŽIČNE ŽELJEZNICE NA PETSIN

Dne 5. juna biće predana saobraćaju obnovljena žična željeznica, koja vozi na Petsin, a koja će za vreme sleta služiti prevozu posetnika sleta, jer veže centar grada s brdom Petšin, u čijoj se neposrednoj blizini nalazi sletišta.

PRVI SOKOLSKI TRANSPORT IZ AMERIKE KRENUO NA PUT

U petak 13. o. m. krenula je za Evropu s velikim transoceanskim parobrodom »Akvitanija« iz Njujorka prva sokolska ekspedicija od 400 osoba, te je stigla u Serburg 20. maja. U Prag ovi izletnici iz Amerike doputovaće dne 22. o. m.

VEŽBANJE NAJMLADIH NA SLETU

Po dosadašnjim prijavama vežbaće na sletu u Pragu muške i ženske dece od 6—9 godina oko 4000. Njihove igre-vežbe sastavila je načelnica ČOS s. Marija Provanžnikova, a glazbeni pratnju poznati komponist J. Kričeka. Deca će nastupiti dva puta, i to 12. juna za vreme sletskih dana i 2. jula za vreme glavnih sletskih dana.

Naša sokolska izložba na sletu u Pragu

Približuje se dan kada ćemo poći u Prag. Pripreme se vrše na sve strane. Naše Sokolstvo biće zastupljeno u dosta velikom broju. Na slet će poći i članstvo iz naših sokolskih četeta. S njima će biti i njihove buduće vođe-vojnici sa prvog i drugog tečaja škole za spremanje vođa sokolskih četeta.

Seoske sokolske čete ima samo naše Sokolstvo. I mi se sa njima moramo dičiti, jer buduća snaga Sokolstva je baš u njima. Sokolstvo na selu učiniće još jednu uslugu našem narodu: sačuvaće mu narodnu nošnju. Pa ne samo to. Ono treba da posluži da se sa našom narodnom nošnjom upozna ceo naš narod. Jer mi nemamo jednu narodnu nošnju za celu zemlju, već svaki kraj ima svoju narodnu nošnju. Upoznavanje naše narodne nošnje putem Sokolstva može biti jedino prilikom priređivanja sokolskih sletova. Ko je bio na našem sletu u Beogradu 1930. godine, on je mogao videti bogatstvo naše narodne nošnje, ma da i tu nije pokazano sve.

I ove godine za svesokolski slet u Pragu, naše seoske sokolske čete poći će u svojim narodnim nošnjama. Mislim da i ovom prilikom neće biti zastupljena sva naša narodna nošnja. Taj nedostatak mogao bi se nadoknaditi jedino putem sokolske izložbe.

Poznatu nam je da će se prilikom ovoga sleta u Pragu prirediti i sokolska izložba. Za ovo je dobio poziv i naš Savez. Naša izložba sa čisto sokolskim stvarima bila bi dosta siromašna. Ali kada bi mi hteli da na ovoj izložbi pokažemo i svu našu narodnu nošnju, onda bi ona na sebe privukla veliku pažnju. Mi na to imamo pravo, jer naša narodna nošnja, to je i sokolska nošnja. Seoske sokolske čete i nemaju drugo odelo, već odelo svoga kraja.

Ja sam ovu ideju izložio pojedinim članovima našeg sokolskog Saveza. Smatram da je potrebno prihvatiti je, jer je ona ne samo u sokolskom, već i u narodnom interesu.

Dimitrija S. Pavlović,
art. ppuk. — Beograd.

Završetak I tečaja Sokolske škole za vojnike

Razmah Sokolstva u našoj državi, a naročito po našim selima, ukazao je potrebu spremnih sila, koje će podučiti u sokolskoj ideji, organizaciji i administraciji, biti u mogućnosti da rukovode ovim radom i tako sa svoje strane doprinesu tome, da se sokolske čete što više ne samo ustale, nego da one procvatu i porastu. Preko njih neka se realizuju ideali, koje propagira Sokolstvo, a koji idu za time da preporode najviše slojeve naroda.

Teške materijalne prilike s kojima se bore naše jedinice uvelike su sprečavale ostvarenje ove potrebe, jer ne samo da je po društvima nedostajalo nastavničkih sila, nego i na našeg seljaka nije se moglo stavljati zahteva materijalne naravi. Sokolski Savez razmišljajući o svemu tome došao je na zamisao, da se osnuje jedna stalna sokolska škola za vojnike, buduće vođe sokolskih četeta. Ova zamisao, pretrpana po kompetentnima naše organizacije, poprimala je sve više konkretnije forme, dok se za istu konačno nije zauzelo samo Ministarstvo vojske i mornarice, koje je izišlo u susret predlogu Saveza i odlučilo da ovu zamisao privede u stvarnost.

Pozvalo se sve župe, da one javu braću vojnike, koji se nalaze na otluženju kadrovskog roka, a koje bi trebalo ispuniti za buduće vođe sokolskih četeta. I same župe uvidele su veliku dobit u ostvarenju ove škole, pa ih se javio veliki broj, koji nažalost radi skućene prostornosti nije mogao biti primljen u prvi tečaj, jer je za isti bilo predviđeno 56 mesta.

Započelo se tako radom u tom tečaju, koji je potrajao dva meseca. U tečaju našli su se vojnici sa teritorija župa: Banja Luka, Bjelovar, Celje, Karlovac, Ljubljana, Maribor, Mostar, Novi Sad, Osijek, Skoplje, Šibenik i Tuzla. Najveći broj braće vojnika bio je sa teritorija župe Mostar.

Škola bila je najuzornije organizovana, a pod vodstvom iskusnih sokolskih radnika, kao i braće oficira. U njoj je za celo vreme provejavao sokolski duh i sva nastojanja bila su usmerena, da se polaznici tečaja zadobiju sokolskim bratstvom i ispravnim poimanjem Sokolstva.

Tečaj je obuhvatio četiri grane nastave: 1) sokolsko tehnički rad, 2) sokolsko-prosvetni i administrativni rad, 3) vojnu nastavu strojevih vežaba i gadanja i 4) poljoprivredno-zadrugarsku nastavu. Nastavu pod 1) izvodili su tehnički stručnjaci, koji su nastanjeni u Beogradu i koji su svojim stručnim znanjem i ljubavlju prema poslu bili puna garancija za uspeh samog tečaja. Nastavu pod 2) izvodili su mahom sami članovi savezne uprave. Nastavu pod 3) izvodio je komandir same škole, koji je u isto vreme i vrstan Soko, a nastavu pod 4) tri činovnika Ministarstva poljoprivrede i jedan činovnik Saveza srpskih zemljoradničkih zadruga.

Tačnije, predavali su: proste vežbe brat Franjo Žic, različenosti i vođenje vrste brat Doka Ilić, laku atletiku Davidov Evgenije, igre i uredjenja vežbališta brat Franjo Vanjek, vežbe sa spravama brat Bogdan Spornjak, skupine brat Pavić Zdenko, sistem brat Miroslav Vojinović, borilačke vežbe brat Jeftimijades Milojko, pevanje sokolskih koračnica brat Atanacković Dragoljub. Ova nastava potrajala je u svemu 147 časova.

Vojne predmete, i to strojeve vežbe predavao je brat poručnik Edmin Rataj, a jednako je predavao i nastavu gadanja, u svemu 21 čas.

U teorijskim predmetima predavali su općenito o Sokolstvu, ideji, istoriji i organizaciji brat Brozović Ante, istoriju sa geografijom i narodne pesme brat Momir Korunović, higijonu brat dr. Milorad Dragić, sokolsku administraciju brat Mita Pavlović. Iz poljoprivrede predavao je: voćarstvo

Dragaš Milan, stočarstvo Nikolić Dražisa, ratarstvo Todorović Srboljub, narodno pesništvo brat Stevan Zakula, a zadrugarstvo Dordević Zarko. Ova nastava potrajala je u svemu 69 časova, tako da je na celokupan tečaj utrošeno 237 časova. Osim toga s tečajnicima priredeni je durdevdanski uranak, a prikazan im je i film prošlog svesokolskog sleta u Beogradu.

Čitavom školom rukovao je kao nadzornik nastave brat Stevan Zakula, koji je kao stari i iskusni sokolski radnik uložio sve svoje iskustvo i veliki napor, da škola bude na onoj visini, koju mora da ima jedan takav tečaj, u kome se spremaju budući vođe sokolskih četeta.

Da pak taj celokupan uloženi trud nije bio uzaludan dokazom je bio zaključni javni čas, koji je belodano pokazao kako su tečajnici pribrali spremu i znanje i kako će doista biti budući marni radnici na sokolskoj njivi.

Taj javni čas bio je priredjen 7. maja, a prisustvovao mu je izaslanik Ministra vojske i mornarice, divizijski general g. Pantelija Jurišić, prvi zamenik starešine brat Gangl sa članovima savezne uprave i svima nastavnicima tečaja. Kao opunomoćeni inspektor ove škole od strane Ministarstva vojske i mornarice prisustvovao je brigadni general brat Steva Knežević. Uz ove našao se na okupu lep broj građana, vojnika i prijatelja Sokolstva.

Sama vežba održala se na letnom vežbalištu beogradskog Sokola II. U pratnju vojne muzike tečajci su nastupili u vežbama s palicama, u vežbanju po odeljenjima: dizanje tereta, različnosti, nadvlačenju, skoku u visinu, trčanju i bacanju kugle, nadalje izveli su skupine pa razne igre, dok se sam javni čas završio s lepim i slikovitim prostim vežbama, u kojima su nastupili pevanjem pesme »Jugoslavija«. Sve vežbe bile su izvedene u skladu, harmoniji i tehničkoj spremi.

Pre javnoga časa održana je utakmica iz lake atletike i to u skoku u vis, trčanju, bacanju kugle i diskosa. Mnogi tečajci kod ovih natecanja svojim rezultatima zadivili su prisutne. Naročito se istakao brat Aleksa Kovačević, iz župe Mostar, koji je pravilno bacao kuglu od 6 kilograma na daljinu od 15.75 m.

Pošto se završila javna vežba svi polaznici tečaja predvođeni bratom Ratajem izveli su uzoran defile. Postrojeni u stavu »mirno« gromkim »Zdravo!« pozdravili su sve prisutne, a na to ih je oslovio delegat Ministra vojske i mornarice g. general Jurišić, koji im je čestitao na pokazanim uspesima čime će se nesumnjivo ojačati sokolska ideja u našem narodu. Gospodin general završio je svoj govor rečima: »Savez Sokola kraljevine Jugoslavije predložio je, a Ministar vojske i mornarice prihvatio je ideju, da se stvori ova škola za Sokole-vojnike. Naše sokolske čete odlikovale su vas izborom da im budete buduće vođe. Imali ste prilike da se naučite sokolskim učenjima i vežbama, istoriji i geografiji, higijeni, zadrugarstvu i poljoprivredi. Ne zaboravite, da od momenta vašeg ponovnog stupanja na rad u četama vi počinjete da izvršujete ciljeve velikog Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Treba da visokoponesete zastavu, pod kojom vas vodi vaš dragi starešina Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednik Petar.«

Gromki trokratni »Ziveo!« popratio je ove reči, a muzika je zasvirala državnu himnu.

Nakon toga brat Stevan Zakula ispred čitavog nastavničkog kadra saopštio je rezultate ispita, a brat Gangl podelio je prvog sestorici najboljih takmičara naročite nagrade u ime Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda, a koje su se sastojale od satova, lisnica i sličnih predmeta. Uprava Sa-

veza podarila je još povrh toga svakog nagrađenog sa spomen knjigom »Slovensko Sokolstvo«. Nagradeni su redom 1) Vladimir Ščepanović iz Vojnića, župe Karlovac, koji je u utakmicama postigao prve i najbolje rezultate u trčanju i skoku u visinu; 2) Aleksa Kovačević iz župe Mostar, koji se odlikovao u skoku u visinu i u bacanju kugle; 3) Husnija Pašić, iz

župe Mostar, odlikovao se u trčanju i skoku u visinu; 4) Radovan Čuk; 5) Janko Fržović i 6) Dušan Nadeždin. Pošto je završeno deljenje nagrada i pošto je brat Gangl svakome od odlikovanih upravio nekoliko reči priznanja, podelio je svakom pojedinom tečajni vedra i vesela lica i puni odzdrav »Zdravo!« naročite diplome Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

Uz zvukove sokolske koračnice tečajni vedra i vesela lica puni odzdravljenja ostavili su vežbalište, a svi prisutni nadahnuti su bili vanrednim zadovoljstvom.

I tako pošto je završio ovaj prvi tečaj neposredno iza njega, započelo se odmah drugim tečajem

Ante Brozović.

Naslavnici i učesnici I tečaja Sokolske škole za vojniko

Upute za učesnike IX svesokolskog sleća u Pragu

Ishrana sokolskog naraštaja i članstva za vreme sleća u Pragu

Doručak: i to bela kava sa dve zemičke ili dva roščića dobiće se u stanbenim prostorijama ili u najbližoj zgradi do smeštaja uz cenu od Kč 1.50. **Doručak** (skupni broj obroka) treba poručiti već dan pre na onom mestu gde će se isti izdavati.

Ručak: za naraštaj i članstvo, koje se javi za zajedničku ishranu, biće spremljen jednostavan, ali izdašan (juha, meso s varivom) i to na samom sletištu u neposrednoj blizini garderobe. Cena Kč 3.50.

Kod zajedničke ishrane dobiće se posude u kuhinji, ali svaki pojedinac mora da ponese sa sobom: kašiku, nož i viljušku.

Osim toga celokupno članstvo može da se ishrani na sletištu po vlastitom ukusu ili nahoenju u restoranima ili stojnicama. Cene će biti sa svim vlasnicima prodavaonica i restorana utanačene i javno izložene svakome na uvid.

Nadzor nad kakvoćom hrane i glede cena vršiće sletski odbor za ishranu.

Osim toga po celom Pragu u svim restoranima dobiće se takozvani sokolski ručkovi, dobro spremljeni uz cenu od Kč 5, 7 i 10, već prema menikarti.

Večere: Prema svim dosadašnjim iskustvima na prijašnjim sletovima, sletski odbor odustao je od pripremanja zajedničkih večera u kuhinjama na sletištu.

Da se ishrana na sletištu sprovede glatko, potrebno je, da svaka župa iz redova nevezbača izabere jednog poverenika za ishranu. Njegova je dužnost, da uz pomoć društvenih načelnika najvećom brzinom zbrine popis naraštaja i članstva, koje reflektira na zajednički ručak na sletištu i to za svaki dan posebno.

Razume se, da se u tome ne traži apsolutna tačnost, jer mnogi će od prehrane izostati, ali razlika od stvarnog broja prijavljenih ne sme biti veća od 5%.

Zupski poverenik ishrane ima sakupiti novac od svakog pojedinca, platiti ishranu i razdeliti doznake. Podjedno mora biti prisutan kod razdobe ručkova i paziti na red.

Upute, gde će poverenik polagati pare za ishranu i primati doznake, javiće se blagovremeno.

Puovanje avijonima

Generalna direkcija međunarodnog društva za vazdušnu plovidbu »Cidna« (Beograd, Knjeginje Ljubice 11) odobrila je popust od 25% na svim svojim linijama svima učesnicima i posetiocima svesokolskog sleća u Pragu uz propisnu overenu sletsku legitimaciju.

Gornja povlastica važi za odlazak za Prag od 1 juna do 7 jula, a za povratka od 16 juna do 31 jula.

Redovna tarifa za prenos putnika iznosi:

Beograd—Prag . . . Din 2316—
Beograd—Skoplje . . . Din 400—
Beograd—Zagreb . . . Din 440—

Putnici su obavezni da imaju propisne putne isprave.

Svaki putnik ima pravo na besplatan prenos 15 kg prtljage. Preko 15 plaća po tarifi.

Svi putnici koji putuju avijonima »Cidna« osigurani su sa po 150.000—

franc. franaka; osiguranje uračunato je u ceni vozne karte.

U Beogradu putnici se prevoze društvenim autom od pristaništa Zemun do aerodroma i obratno.

Cene puovanja

U našoj državi postupiće svako društvo, koje ima da putuje do priključne stanice na specijalni voz onako, kako je to određeno, raspisom željezničkog oteka SKJ (br. 4123 — okružnica br. 38, to jest svako u državi za vožnju po našim željeznicama do granice kupuje uz sletsku legitimaciju SKJ pola karte, do mesta svog polaska do granice, a koja mu važi za povratak.

Vožnja specijalnim vozom u III klasi Subotica—državna granica—Prag i natrag stoji Din 266—.

Vožnja specijalnim vozom u III klasi Maribor—Št. Ilj—državna granica—Linc—Hornji Dvoržiče—Prag i natrag stoji Din 256—.

Za sve ove vozove važe propisi pojedinih željezničkih uprava.

Pasoši

Pitanje pasoša za sada još nije definitivno rešeno. Uprava Saveza poduzela je kod nadležnog ministarstva korake da to reši na način, koji od članstva neće tražiti velikih novčanih izdataka, a nastojeće se da se olakša i samo izdavanje putnih dozvola. O tome će se jedinicama izvestiti ovih dana naročito okružnicom.

Naraštajske i članske sletске značke

Sletске značke, kako članske tako i naraštajske, dobiće svako društvo samo kod svoje župe, ali kad je ove unapred platilo.

Sokolske čete ne mogu značke dobiti neposredno od župe, već samo posredstvom svojih matičnih društava.

Svako društvo uzima na sebe punu odgovornost za svakoga člana kome društvo izda sletski znak. Ovo isto važi i za naraštajske znakove.

Skrajnji rok za porudžbu jednih i drugih značaka jeste 4 juna 1932.

Sve prijave, koje će se direktno slati Savezu bilo od pojedinih društava, četa ili pojedinih članova neće se uvažavati.

Sve uplate za značke slaće župe Savezu zajedno sa spisikom, a na novčanim uputnicima i čekovima treba naročito naznačiti »za sletске značke«.

Naraštajski sletski znak po Kč 6—.

Pravo na sletski znak za naraštajce i naraštajke imaju oni naraštajci i naraštajke, koji će uzeti učešća u vežbi naraštaja, ili koji imaju propisnu naraštajsku odoru i koji će uzeti učešća u povorci 29 juna. Svaki imalac naraštajskog znaka ima prava na:

- 1) popust na željeznicama,
- 2) zajedničku nastambu,
- 3) eventualne olakšice pri ishrani,
- 4) u pretsletskim i u sletskim danima pravo na besplatan ulazak na predodnevne pokuse i utakmice i to na sva nerezervirana mesta.

5) Imaće besplatan ulaz na popodnevne vežbe dece i srednjoškolske omladine i to na tribine i na druga rezervirana mesta za naraštaj.

6) Za vreme naraštajskih sletskih dana 26, 27 i 28 juna imaće prava na

ulaznicu s popustom na sve umetničke koncerte.

7) Svi naraštajci i naraštajke sa sletskim znakom plaćaće samo jednu Kč 1 na sokolsku vežbu.

Dužnost svakog naraštajca i naraštajke sa sletskim znakom i propisnom sokolskom odorom jest učešće naraštaja u povorci 29 juna.

Svaki naraštajac i naraštajka moraju imati pri sebi svoju naraštajsku legitimaciju.

Sletski znak za članstvo po Kč 20—.

1) Svaki imalac sletskog znaka ima pravo na ove olakšice:

- 1) popust na željeznici;
- 2) zajedničku nastambu;
- 3) olakšice u koliko ih bude pri ishrani na sletištu ili pri ishrani koja bude u zasebnoj režiji;
- 4) u sletskim danima slobodan pristup na popodnevne pokuse i utakmice, i to na sva mesta koja nisu rezervirana;

5) u pretsletskim danima na besplatan ulazak na članske tribine (u koliko ova ne bude rezervirana za vežbače).

6) svi članovi sopstvenici sletskih značaka plaćaju ulaznicu na sokolsku izložbu po mogućnosti i na sajam samo dve krunice.

II) Članovi koji budu vežbali na sletu, braća i sestre, imaće u danima kada ne vežbaju pravo na besplatan ulazak na člansku tribinu, koji će im izdati načelnništvo ČOS.

III) Članovi u odori, braća i sestre, imaju prava sa sletskim znakom na naročiti pogodnosti ulazak na člansku tribinu na nerezervirana mesta, i to samo za jedan od 3 glavna sletska dana (3, 4 i 5 jula), a prema planu finansijskog odbora, koji će ovaj izraditi za ova tri dana, a to zato, da bi se župe naizmjenično izmjenjivale. Za ove ulaznice uzimaće se naročita snižena ulaznica od Kč 5—. Društvo, koje na ove olakšice za svoje članstvo reflektuje, treba blagovremeno da plati svoj župi sumu odgovarajuću za stanoviti broj lica, koja će se tom pogodnošću služiti.

U odori braća i sestre, koji neće imati ove ulaznice, imaću u glavnim sletskim danima na osnovu sletskog znaka pristup samo na stajanje. Dužnost svakoga imaoća sletskog znaka je da bezuslovno uzme učešća u povorci 6 jula 1932 god.

Za večernje i druge sletске zabavne priredbe članski znak ne daje prava nikakvih olakšica.

Svaki član i članica moraju uvek da imaju kod sebe svoje članske legitimacije.

Ulaznice za IX svesokolski slet u Pragu

Svima sokolskim društvima daje se za slet pravo prioriteta na ulaznice. Svi, koji reflektiraju na rezerviranje ulaznica, saopštiće to svojim nadležnim župama, a ove će spisak poslati Savezu najdalje do 1 juna 1932 god.

S prijavom za ulaznicu ima se odmah kod župe uplatiti i odgovarajući iznos.

Župa će zajedno sa spisikom, u kome će biti označeno: — ime i prezime prijavljenog, kojeg je društva članom, za koji dan traži ulaznicu, za koje otprilike mesto na tribinama — odslati Savezu celokupnu ubranu sumu s oznakom »ulaznice za sletišće«.

Prijave, koje će uslediti posle 1 juna o. g. ne uzimaju se u obzir.

Jednako se ne uvažuje one prijave, koje su podnesene a da nije položen novac.

CENE MESTA ZA JEDAN GLAVNI DAN (3, 4 i 5 JULA):

jedno sedalo u loži na zapadnoj tribini	Kč. 200—
jedno sedalo u loži na zapadnoj tribini	„ 150—
jedno sedalo u loži u bočnoj tribini	„ 120—
jedna fotelja na glavnoj tribini	„ 150—
jedna fotelja na glavnoj tribini	„ 100—
jedno sedalo na glavnoj tribini	„ 100—
jedno sedalo na glavnoj tribini	„ 80—
jedno sedalo na bočnoj tribini	„ 60—
jedno sedalo na kapiji	„ 60—
jedno sedalo na kapiji	„ 50—

Mesta za stajanje:

na glavnoj tribini	Kč. 20—
na bočnoj tribini (južna i severna)	„ 15—
na šetalištu na zapadnoj tribini	„ 12—
na šetalištu na bočnim tribinama	„ 10—

CENE MESTA ZA NARAŠTAJSKI DAN 26 I 29 JUNA.

Sedala:

cena loža, fotelja i ostalih sedala u polovini cena od glavnih sletskih dana.

Mesta za stajanje:

na glavnoj bočnoj tribini	Kč. 12—
na šetalištu na bočnoj tribini	„ 8—

CENE MESTA NA DAN SKOLSKE DECE I IGARA SREDNJEŠKOLSKE OMLADINE.

Sedala:

jedno sedalo u loži na glavnoj tribini	Kč. 50—
jedno sedalo u loži na glavnoj tribini	„ 40—
jedno sedalo u loži na bočnoj tribini	„ 30—
jedna fotelja na glavnoj tribini	„ 40—
jedna fotelja na glavnoj tribini	„ 30—

jedno sedalo na glavnoj tribini	„ 30—
jedno sedalo na glavnoj tribini	„ 20—
jedno sedalo na bočnoj tribini	„ 20—

Mesta za stajanje.

za glavne dane na bočnoj tribini	Kč. 6—
fotelje na tribinama	„ 4—

ULAZNICE ZA DANE SKOLSKE DECE, OSNOVNIH I GRADANSKIH ŠKOLA,

na dan 5 juna 1932.

Sedala:

jedno sedalo na glavnoj tribini	Kč. 20—
jedno sedalo na bočnoj tribini	„ 15—

Mesta za stajanje:

na tribinama	Kč. 5—
fotelje	„ 3—

Ulaznice za dopodnevne pokuse Sokola i Sokolice.

jedno sedalo i fotelja na tribinama pored lože	Kč. 10—
mesto za stajanje na tribinama i šetalište	„ 5—

Ulaznice na dopodnevne pokuse naraštaja:

jedna fotelja i sedalo na tribinama pored lože	Kč. 6—
mesto za stajanje na tribinama i šetalište	„ 3—

Ulaznice za utakmicu.

Jedna fotelja i sedalo na tribinama osim lože	Kč. 4—
mesto za stajanje na tribinama i šetalište	„ 2—

Deca do 10 godina na popodnevne vežbanja o glavnim sletskim danima naraštaja u opšte nemaju pravo pristupa.

Deca starija od 10 godina moraju da imaju ulaznice kao i odrasli. Prisustvo dece do 10 godina besplatno je u pratnji roditelja i dopušteno na sve prepodnevne probe i na popodnevne vežbe daka osnovnih građanskih škola.

Sokolstvo u očima Turnera

Nemački list »Dojče Turneajtung«, koji izlazi u Lajpcigu, doneo je u ovogodišnjem 15 broju veoma interesantan članak o Sokolstvu, koji je napisao Valter Hulka iz Bremena. Pošto držimo, da je potrebno, da i naše članstvo čuje sud naših neprijatelja o našem pokretu, donasmo spomenuti članak u prevodu, koji glasi:

»Veliki IX savezni svesokolski slet u Pragu, koji će se održavati ove godine od 3 do 7 jula budi uspomene na veliki sveslovenski sokolski kongres pre 20 godina, koji čini, u velikom sokolskom pokretu, značajan i važan medaš. Pred očima austrijskih vlasti, s grofom Tunom na čelu, priredili su Sokoli, tako se nazivaju slovenski, odnosno češki gimnaste, svoj slet na kojem je učestvovalo preko 40.000 Sokola, ljudi iz sviju zemalja, koje su u ono doba smatrali kao neprijateljske Nemcima. Zajedno s oficijelnim ruskim zastupnicima pohrlilo je na slet i 18 gradskih senatora Pariza, pozvanih umesto francuske vlade. Došli su dalje i francuski gimnaste, njih 50 na broju, kojima su Sokoli svuda iskazivali, s pravim oduševljenjem, osećaje pravog pobratimstva. Onaj dr. Šajner, pretsednik češke sokolske organizacije, koji je već kod primanja u gradskoj većnici prikrivo govorio o oslobodilačkom boju Sokolova, bio je na sletu mnogo otvoreniji. Prilikom nekog izleta u London 1912 godine, koji je bio priređen po skupini čeških gimnasta, kazao je u prisustvu engleskih i francuskih gimnasta, u ono vreme vrlo značajne reči: »Sloveni, Englezi i Francuzi moraju da nastupaju protiv Nemaca zajednički, jer Nemci ruše evropski mir!«

Dobro je, da se to ne zaboravi kada se govori i raspravlja poglavlje »laž o ratnoj krivnji«. Slovensko-francuski odnosi, negovani već dugi niz godina pre svetskog rata, imali su jednu jedinu smernicu: revanš za 1870/71. I na sokolskom sletu 1912 god. u mnogim govorima ponavljao se je taj poklik i ne samo jedanput nego više puta obećali su Sloveni i Francuzi uzajamnu pomoć protiv Nemaca. Huškanja i pozivanja dra Šajnera na rat nisu možda ostala nezapažena. Njegove reči bile su čak i objavljene 1913 godine i u jednom između austrijskih gimnastičkih novina. A što je učinila austrijska vlada? Ništa! Grof Tun, bivši carski namesnik u Pragu, je čak pokazao i svoje neraspoloženje prema Nemcima u početku rata, jer su ovi izjavili, da ne veruju dr. Šajneru iako je on osigurao i saradnju Sokola. Kratkovidnost austrijske vlade grozno se je osvetila.

Sokoli su zauzeli u svetskom ratu protiv Austrije neprijateljsko stanovište, pošto su uvek imali pred sobom samo cilj nacionalne države. Pristupali su u neprijateljske redove u fisu-

čama, a nećemo da govorimo o pasivnoj rezistenciji kod kuće. Sokolske legitimacije, izdane na više jezika, omogućavale su, da nisu Francuzi i Rusi postupali sa Sokolima kao sa zarobljenicima. Po povratku dolazili su Sokoli jedinstveno objučeni, u srednim kolonama, određenim koracima iz sviju predela slovenskih krajeva. Sve je bilo dobro pripremljeno. Postigli su ono za čim su težili.

Mislili bi, da će po postignutom cilju svojih težnja, koje su bile uperene protiv germanstva, popustiti na svojoj oštirini. Sovinizam cvate sada kao i pre. Vrlo dobro nam je još na pameti, da je bio nameravani slet u čisto nemačko mesto Eger odgođen. Sokolski slet, koji se je nedavno održavao u Beogradu, bio je na najostriji način uperen protiv Nemstva. Naročitu ulogu imala je delegacija lužičkih Srba. Štampa je tom prilikom pisala, »da je publika, kad ih je ugledala, plakala«. To preteravanje deluje groteskno naprama činjenici, da je pretežni deo lužičkih Srba kod zadnjih državnih izbora glasovao za sve druge liste osim za »serbsku«, na kojoj su mogli da dobiju samo par stotina glasova.

Centar ovogodišnjeg kongresa čini proslava 100 godišnjice rođenja dra Miroslava Tirša, oca češke gimnastike. Pripreme u Pragu su, i pored gospodarskih poteškoća i naredaba o štednji, u punom toku. Izvršiće se veliko nacionalno slavlje s najvećim izdancima na uspomenu osniivača Sokolstva. U svim krajevima održavaće se Tiršev proslava. Tiršev će se ime na svakome mestu, na ulici, na trgu i t. d. ovekovečiti. Sav državni i javni aparat biće u službi »Tirševog godine«. Les za gradnju orijaških svečanosti tribina dobavlja država. Izdaje se Tiršev marko, cigare i cigarete. Poziv za slet biće izdan na pet jezika. Sav će se narod pokazati zahvalnim svojoj »državnoj gimnastičkoj ustanovi«.

U čudu se pitamo: kako je moguće takvo ojačanje češkog elementa u tako kratko vreme i od kuda je dobio narod te snage da se ponovno uzdigne? To je Tirš, otac telovežbe, kojeg časte Česi kao svog sveca. Jedva u jednom stoleću izrasle su iz nacionalnog telovežbačkog uzgoja sile za samostalnoću i ujedinjenjem. Na nemačkoj oslobodilačkoj borbi, na Janovim telovežbačkim osnovama, učili su se i postigli ono, što stvaraočima tih ideja, Nemcima, nije još ni do danas pošlo za rukom. Kod Nemaca, u domovini Janove gimnastike, nije ni izdaleka prodrila u narod u takvoj meri spoznaja vrednosti nacionalne telovežbe Učešće Slovena na nemačkim oslobodilačkim idejama vidimo već u prvim počecima nemačkog oslobodilačkog pokreta. Već na slavlju u Vartburgu naišli smo na Slovencu, koji je

„Udžbenik češkog jezika“ i „Češoslovačka i Češoslovaci“

od prof. Fr. Malina, dve su najpotrebnije knjige za svakoga, koji će učestvovati IX svesokolskom sletu u Pragu. Naručuju se uz cenu od Din 15— po komadu kod Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani — Narodni dom

ono, što je čuo, dobro upamtio i iskorišćeno u svojim nastojanjima. Janov list „Das Dojče Folkstum“, bio je kasnije delomice doslovno iskorišćen za češke nacionalne ciljeve. Jindřich Figner, koji je s Tiršem 1862 godine osnovao češko telovežbačko društvo i udario temelje telesnom uzgoju češkog naroda, bio je Nemač iz Nirnberga. Tirš, koji je napisao knjigu o telesnoj umetnosti, oslanjajući se na Jana, postavio je telovežbu na nacionalnu osnovu i iz češkog vezbača stvorio »Sokola«.

Tirševa godina treba da bude ozbiljan pouk svima Nemačima!

vet odobriti, da se potrebna preradna i nepreradena grada i drugi građevinski materijal, za podizanje domova i drugih objekata, ustupi besplatno iz državnih preduzeća udruženjima i ustanovama pomenutim u § 1. Isto tako može Ministarski Savet odobriti besplatan prevoz ove grada i drugog građevinskog materijala na državnim železnicama i brodovima, od mesta preuzimanja materijala, do mesta podizanja domova i drugih objekata udruženja i ustanova.

§ 3.

Ministar fizičkog vaspitanja naroda u saglasnosti sa Ministarskim Savetom, propisaoće uredbom bliže odredbe, koja udruženja i ustanove, pod kojim uslovima i na koji način mogu da pristupe gradnji domova i drugih objekata.

§ 4.

Odredbe § 1. ovog Zakona ne odnose se na udruženja i ustanove, koje su počele sa izgradnjom domova ili drugih objekata pre donošenja ovog Zakona.

§ 5.

Ovaj zakon stupa u život kada ga Kralj potpiše, a obaveznu snagu dobija kada se obnaroduje u »Službenim Novinama«.

Pretsednik Narodne skupštine:

Dr. K. Kumanudi, s. r.

Pretsednik Senata:

Dr. A. Pavelić, s. r.

Ustup državnih zemljišta za podizanje sokolskih domova

Svima bratskim župama!

Ovim upozorujemo sve bratske župe, da u § 14 pod 5 finansijskog zakona za 1932/33 god. stoji sledeće:

»Ovlašćuje se Ministar finansija da može ustupiti po saglasnosti Ministarskog Saveta pojedina državnna zemljišta za podizanje sokolskih domova«. Bratske župe neka o tome izvestite sve svoje jedinice, kako bi se po mogućnosti poslužile ovom zakonskom odredbom.

O naraštajskoj spomen-znački I svesokolskog sleta u Beogradu

U 154 broju zagrebačkog lista »Sokolski glas« od 6 svibnja o. g. čitamo noticu pod naslovom: »Nove značke jugoslovenskog Sokola«.

Kako je ova notica kadra da unese zabunu u sokolske redove, a što bi bilo od velike štete po jedinstvenost sokolske organizacije, to se izjavljuje, da ne stoji obaveštenje »Jugoslovenskog akademskog kluba iz Beograda«, da je izašla »oficijelna« značka kao uspomena na dan osnivanja jugoslovenskog Sokola.

Značka, o kojoj je reč, nije oficijelna značka, već ju je izradio jedan

umetnik i kao svaku umetninu ponudio da kupi uprava Dvora. I doista ova je značka otkupljena u većoj količini i razdeljena kao uspomena onom naraštaju, koji je sudelovao na I svesokolskom sletu u Beogradu. Dakle to je spomen-značka koju nosi onaj naraštaj, koji je sudelovao na navedenom sletu, ali ne mogu da ju nose ni članovi sokolskih društava, ni sokolskih četa, jer su ovi temeljem Statuta Sokola kraljevine Jugoslavije, a koji je odobren po nadležnom ministarstvu, dužni da nose propisanu sokolsku značku.

Iz sednice saveznog TO od 17 maja 1932.

Slušaocima prednjačke škole dozvoljava se polaganje sudačkih ispita za odbojku pri zaključku škole. — K novim zapovedima dodatno se još zaključuje, da u položaju »odmor« telo počiva na levoj nozi, dakle desna u prednožnom stavu kako je to kod vojske. Za ruke ostaje propis kao do sada. — Župi Beograd odgovara se na njeno pitanje, da za svečani krov muškog i ženskog naraštaja vrede još uvek propisi »Organizacije«, samo što ženski naraštaj odsada nosi bele kratke čarape. — Predlog župe Kragujevac glede uvedbe sokolskog telesnog uzgoja u poljedelskim školama odobrava se, te će se o tome dostaviti konkretni predlozi nadležnim vlastima. — Na sednici Jugoslovenskog olimpijskog odbora, koja će se održati 27 o. m. u Zagrebu, delegira se član saveznog TO br. Macanović, koji će na ovoj sednici pravomoćno zastupati načelnništvo. Br. Macanović isposlovaće kod Olimpijskog odbora, da redovito dostavlja »Medunarodni glasnik«, koji ovaj odbor izdaje. — Župa Kranj javlja, da će se izbirna takmičenja za ČOS i protivnih vežaba za praški slet održati u Koroškoj Beli dne 4 i 5 juna o. g. Kao zastupnik saveznog TO za ta izbirna takmičenja i za pregled vežaba određuje se br. Podgornik i s. Skalarjeva. — U istim danima priređuju župski slet također i župe Varaždin i Ljubljana. Sletu župe Varaždin učestvovali savezni načelnik br. Bajželj i sestra Brozović, župe Ljubljana pak br. Rudolf i s. Slapničarjeva. — Komisija za određivanje kroja sokolske dece predložila je na odobrenje svoj novi nacrt kroja. Za sokolsku decu je predložen sledeći kroj:

- 1) kapa: crnogorska od crnog klota sa crvenom temenicom;
- 2) košulja: crvena platnena (rušova), sa lažećim raskopčanim okovratnikom i dugačkim rukavima, koji se mogu raskopčati i zasukati u slučaju potrebe;
- 3) hlače: kratke, do polovine bedara, od lanenog platna sa modrobelim pojansom;
- 4) čarape: kratke, crne;
- 5) cipele: plitke (niske), crne.

Pri javnom vežbanju mogu deca vežbati bosu.

Savezni načelnik br. Bajželj izveštava o prispelim prijavama za poseb-

ne nastupe u Pragu. Šesnaest župa je poslalo negativne odgovore, dok je župa Bjelovar prijavila nastup naraštaja za jednu tačku, župa Zagreb pak samostalnu akademiju sa devet tačaka. — Nadalje je izvestio o informacijama, koje je dobio u Pragu glede samoga sleta. Za naše telovežbačke akademije određena je subota 2 jula, jer je jedino to veče slobodno. Eventualno bi mogli također nastupiti i dne 6 jula, kada će se dana održati oprosno veče. Naraštaj sa posebnim tačkama neće nastupiti. Prilikom oprosno večera naš će Savez prirediti jugoslovensku akademiju. Braća Veber i Macanović preuzimaju sastav te akademije. Nadalje izveštava glede nastupa i vremena nastupa svih naših odeljenja, o čemu će župe i društva biti pravodobno i tačno izveštene. Vežbe za takmičenje članova ČOS izrebaće se već 28 maja te će se onda odmah objaviti. Takmičari za prvenstvo i vrsta imaće posebnu nastambu. Naš Savez daće za takmičenja za prvenstvo SSS, ako bude učestvovalo tom takmičenju, četiri suca i jednoga zamenika, te za vrste članova isto tako četiri suca i jednoga zamenika; članice pak po dve sudkinje i po jednu zamenicu. — Za izbirno takmičenje za prvenstvo, koje će se održati dne 28 i 29 o. m. u Ljubljani, do sada je prijavljeno pet članova. Za takmičenja vrsta pak, koja će se održati u istim danima, župe su prijavile članova: Celje 7, Ljubljana 10, Novi Sad 6, Maribor 3, Beograd 1, a članice: Celje 7, Ljubljana 1, Maribor 11, Beograd 4, Karlovac 2. Za stafetu prijavile su župe: Celje 2, Ljubljana 2 i Maribor 1. Odredilo se nadalje suce i porazdelilo rad za izbirna takmičenja. Izbirna takmičenja za prvenstvo pojedinaca i vrsta počinju dne 28 o. m. u 2.30 sata popodne i nastaviće se u nedelju dne 29 u 7, odnosno 8 sati ujutro. Pozivaju se župe da odmah imenično prijave za stafetu članove i članice, da bi se već unapred znalo, koje su župe uopće sposobne i pripravljenice za takmičenje. — Glede spomenice u predmetu uvedbe obaveznog telesnog uzgoja trgovačkog i obrtničkog naraštaja u Sokolstvu, koju su predložile upravi Saveza župe Celje i Maribor, savezni TO izjavio se je o sledećem: 1) Saglasni smo, da se za trgovačko obrtnički naraštaj uvede obavezni telesni uzgoj; naprotiv nismo za to, da bi se ta obaveznost odnosila isključivo samo na provadanje telesnog uzgoja u Sokolstvu, jer bi takova obaveznost bila prikladna te bi se protivila sokolskim načelima. 2) Župe, društva i čete pozvaće se naročito okružnicom, da pomenuti naraštaj nastoje pridobiti za sokolsku organizaciju. Ta okružnica neka se sastavi prema tekstu spomenice župa Celje i Maribor. 3) Da se župe Celje i Maribor nastoje pridobiti za taj predlog. — Nacrt za međusletska takmičenja predložila su braća Macanović i Trček. Nacrti će se razmnožiti i poslati u svrhu proćavanja svim članovima saveznog TO, te će se onda o njima raspravljati na posebnoj sednici.

Nato je sednica bila zaključena u pola noći.

II sednica izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana 9 i 10 maja 1932 u Beogradu

(Nastavak)

Narednog dana u 4 časa popodne nastavljaju se sednice.

Pretsedavajući brat Gangl saopštava, da je 3 maja o. g. na narodni praznik poljskoga naroda uputio čestitke Poljskom sokolskom Savezu, a danas jednako uputio je pozdravni telegram novo izabranom starešini ČOS bratu dr. Bukovskom. — Prima se do znanja.

Po tome prelazi se na dnevni red: pripreve za polazak na svesokolski slet u Pragu.

Referent brat Brozović podnosi iscrpan izveštaj o dosadašnjem radu sletskog odbora i što je sve urađeno i postignuto u organizaciji samoga putovanja. O svemu izveštavaju su župe naročito okružnicama. Nadalje predlaže nacrt daljnje organizatorne rada, kao i sve potrebe koje se imaju dovršiti u vezi sa samim sletom. Izveštaj brata Brozovića u celosti prima se do znanja.

Nakon toga govada se debata o regulisanju deviznoga pitanja. Brat Dura Paunković izveštava o svojim pregovorima koje je vodio sa pretstavnicima Narodne banke, pa veli da je u tom pogledu postignut sporazum, a isti će se naročito okružnicom saopštiti svima br. župama. Novčano poslovanje poverava se bratu ekonomu Saveza Branku Zivkoviću i blagajniku Saveza bratu Momčilu Branovačkome.

Glede organizacije pretpriprava u samom Pragu, a analogno zaključku sednice načelnništva Saveza, određuje se da brat Miroslav Vojinović pođe pre u Prag, kako bi u poslednjim radovima oko organizacije bio direktna veza između praškog sletskog odbora i uprave Saveza.

Nakon toga raspravlja se o organizaciji i uređenju sokolske izložbe, a koja se priređuje u Pragu u sletske dane, pa se zaključuje, da se aranžman izložbe poverava braći: sokolski deo bratu Brozoviću, etnografski bratu dr. Dragiću, a dekorativni bratu Momiru Korunoviću.

Podjednako se zaključuje da brat Momir Korunović svoj boravak u Pragu izrabiti za studij sletišta, a nakon sleta da u zajednici s bratom načelnikom razgleda stadion.

U samome Pragu postojaće dve kancelarije našega Saveza, jedna uz sletsku kancelariju praškog sletskog odbora, a druga na samom sletištu. Šefom kancelarije određuje se tajnik brat Brozović, čija je dužnost da organizira kancelariju i s njome u vezi informativnu službu.

Kako je potreba da se zbrinemo i za novinarsku izveštajnu službu, a da se ujedno i sakupi sav materijal u vezi učestvovanja jugoslovenskog Sokolstva na praškom sletu, to se ova dužnost poverava braći Švajgaru i Poharcu.

Pošto se istovremeno sa sletom održaje u Pragu i sednica Medunarodne gimnastičke federacije, to se određuje da na toj sednici zastupaju Savez braća Dura Paunković i Joža Smrtnik, a u koliko bi bio potonji sprečen, da ga zamenjuje brat dr. Belajčić.

Brat Gangl saopštava pismo sletskog odbora iz Praga, koji nam pozivlje da sa nekoliko umetničkih tačaka sudelujemo priredbi slovenske večeri. Zaključuje se, da se dotično pismo uputi sletskom odboru i prosvetnom odboru Saveza.

Zakon o podizanju domova

Svim bratskim župama!

Objavljujemo tekst Zakona o podizanju domova, kako bi se naše jedinice strogo držale njegovih odredaba u svojim molbama za pripomoć u svrhu izgradnje domova. Zakon glasi:

ZAKON

o podizanju domova i drugih objekata udruženja i ustanova, koje spadaju u nadležnost Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda.

§ 1.

Udruženja i ustanove, koje spadaju pod nadzor Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda, mogu podizati domove i druge objekte, koji su namenjeni ciljevima tih udruženja i ustanova, samo sa prethodnim odobrenjem Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda.

§ 2.

Na predlog Ministra fizičkog vaspitanja naroda može Ministarski Sa-

PROF. BOGOLJUB KREJČIK (Beograd):

Radio-tečaj češkog jezika

(Nastavak.)

39 ČAS.

(Na Beogradskom radiju u petak 20 V 1932 u 19 časova).

Buduće vreme.

Buduće vreme u češkom jeziku gradi se na dva načina:

a) s trajnim glagolima buduće vreme gradi se, kada se uzme sadašnje vreme od pomoćnoga glagola býti i neodređeni način onoga glagola koji se menja:

Sg. 1. budu mluvuti (govoriću)

2. budeš »

3. bude »

Pl. 1. budeme mluviti

2. budete »

3. budou »

b) Od trenutnog glagola buduće vreme gradi se tako kada se ovi jednostavno uzmu u sadašnjem vremenu:

pomohu = pomoći ću; odnesu = odneću; přinesu = doneću; zavařim = zakuvaću i t. d.

Buduće vreme mnogih trajnih glagola gradi se tako da se ovi pretvore u trenutne glagole dodajući prefiks po — pa se zatim ovako trenutni jednostavno uzmu u sadašnjem vremenu:

lězti, polězti = polezu (peti se); vězti, povězti = povezu (voziti); jěti, pojěti = pojedu (voziti se); tahnouti, potahnouti = potáhnou (povući) i t. d.

Stari, ali dobar recept.

U jednom malovaroškom pozorištu niko nije skidao gornje kapute i šešire. Kako je pak prihod od garderobe igrao u budžetu pozorišta značajnu ulogu, razmišljao je direktor kako bi primodio da istu iskorišćavaju. Najzad se setio i drugoga dana visela je kod ulaza tabla s velikim natpisom:

»Samo starije dame smeju za vreme pretstave da zadrže šešire na glavi.«

Toga dana bila je tolika navala kod garderobe, da garderobjerka nije mogla da stigne.

Neznámá slovička.

Odkládati = skinuti, raskomotiti se; svrchník = gornji kaput; klobouk = šešir; poplatek = cena, prihod; šatna = garderoba; hráti = igrati; rozpočet = budžet; značný = značajan; divadlo = pozorište; uvažovati = razmišljati; ředitel = upravnik; návštěník = posetilac; přinutiti = prinuditi, prisiliti, primorati; používatí = koristiti se; konečně = najzad; přijítí = doći; vchod = ulaz; tabule = tabla; nechati = ostaviti; stačiti = stizati.

Starý, ale dobrý recept.

V jednom maloměstském divadle ne odkládal niko svrchník a klobouky. Protože poplatek za šatnu hral v rozpočtu divadla značnou úlohu, uvažoval ředitel, iak by návštěvníky při-

nutil k jejimu použití. Konečně na to přišel a druhého dne visela u vchodu tabule s velkým nápisem:

»Jen starší dámy směj při představení nechat klobouky na hlavě.«

Toho dne byl u šatny takový nával, že garderobjerka na to ani nestála.

Otázky.

Co v jednom maloměstském divadle publikum nedělo? Hrál nějakou úlohu poplatek za šatnu v rozpočtu tohoto divadla? O čem uvažoval ředitel? Přišel ředitel konečně na nějaké řešení? Co druhého dne viselo u vchodu? Jak zněl ten nápis? Co bylo toho dne u šatny?

40 ČAS.

(Na Beogradskom radiju u petak 27 V 1932 u 19 časova).

Trpni pridev.

Trpni pridev gradi se u češkom jeziku kada se na osnovu načina neodređenog dodaju ovi nastaveci:

- a) -t, -ta, -to; na pr. minu-t, -ta, -to; (minouti = proći);
- b) -n, -na, -no; na pr. delá-n, -a, -o; (dělati = raditi);
- c) en, -ena, -eno; n. pr. nese-n, -a, -o; (nésti = nosti).

Nastavak -t imaju na primer ovi glagoli: začítí = početi, (začat); obej-mouti = zagřiti, (objat); vyjmouti = izvaditi, (vyňat) i t. d.

Nastavak -n obično imaju oni glagoli, čiji se način neodređeni svršava

na samoglasnik: oditi = odenuti (oděv); dříti = derati (dřen); rozzechvěti = uzrujati, uzbuditi (rozzechvěn) i t. d.

Nastavak -en imaju glagoli, čija se osnova načina neodređenog svršava na suglasnik: péci = peći (pečen); čistiti = čistiti (čištěn); nutiti = primorati (nucen); zraditi = izdati (zrazen); čísti = čítati (čten); prositi = moliti (prošen); spasiti = spasti (spasen); otečiziti = utudjiti (otcizen); kresliti = crtati (kreslen) i t. d.

Kod ovih glagola ispred nastavka -en krajnji suglasnici menjaju se i to: k u č, h u ž, ch u š, sk u šť, t u c, d u z, zd u žď, n u ň, z u žž, s u š, sl u šl. Medutim kao što smo videli, suglasnici: s, z, i i ne menjaju se.

Průvodce — Vodja.

Prosím Vás znáte dobře město? Molim vas znate dobro grad?

Ano, všechno co vás může zajímat v Praze můžu vám ukázati. Da, sve što vas može da interesuje u Pragu mogu vam pokazati.

Můžete mě doprovázeti tento týden od devíti do tří hodin? Možete li da me pratite ove nedelje od devet do tri?

Je libo každý den? Jeli po volji svakoga dana?

Ano, já bych si přál každý den, ale chtětl bych věděti, co si přejete za den (denně)?

Da, ja bih želeo svakoga dana, ali hteo bih da znam koliko tražite na dan (dnevno)?

Víte zda-li lze dostati německý popis Prahy? Znate li da li se može dobiti nemački opis Praga?

Znate li da li se može dobiti nemački opis Praga?

Ovšem, popis Prahy můžete dostati na všech evropských jazycích.

Naravno, opis Praga možete da dobijete na svim evropskim jezicima.

Zitra mě musíte zavésti do university — právě mi napadlo že musím k svému profesorovi. — Vite kde bydlí?

Sutra me morate odvesti na univerzu — upravo sam se setio da sutra moram do svoga profesora. — Znate li gre on stanuje?

Ovšem, pane, Váš pan profesor bydlí na Václavském náměstí číslo patnáct v prvním poschodí.

Naravno, gospodine, vaš gospodin profesor stanuje na Trgu Svetoga Václava broj petnaest na prvome spratu.

Rekněte mi jaké budovy cestou uvidíme? Recite mi kakve ćemo zgrade da vidimo?

Který je to kostel, pomník, socha, palác, dům, most, knihovna? Koja je ona crkva, spomenik, kip, palata, kuća, most, knjižnica?

Můžeme si dnes prohlédnouti radnici? Snad je tam něco pozoruhodného.

Možemoli danas da razgledamo gradsku kuću? Možda ima tamo nešto vredno da se vidi.

Iz telovežbačkog sveta

Nemački gimnastičar Kivačinski iz Berlina jedan je od najboljih nemačkih »kunstturnera«. Po mišljenju švicarskih stručnjaka, on i njegovi drugovi odlično bi se iskazali na međunarodnim gimnastičkim takmičenjima i na olimpijskim igrama kad bi Nemačka učestvovala na tim natecanjima.

MAKABIJADA

Savez židovskih telovežbačkih i sportskih društava celog sveta, »Makabie«, održao je svoju ovogodišnju telovežbenu priredbu na stadionu u Tel Avivu u Palestini pod imenom »Makabiada«. Utakmice izvršene su u lakoj atletici i prostim vežbama te igrama, pošto se vežbe na spravama malo gaje. Između nekoliko pojedinih grana utakmica postignuti su najbolji rezultati od Čehoslovaka kod štafetnog trčanja na 1000 m. Pri igranju tenisa prvo mesto imadu Englezi, kod bacanja kugle i skoka u vis Američani, a u trčanju na 500 m Egipat. Izgleda, da je savezna priredba židovskih društava bila veoma dobro posećena od strane pojedinih pokrajinskih saveza.

IZ NEMAČKOG TURNERSTVA

Da se što više i što bolje proširi vežbanje i žena u turnerskim društvima, savez nemačkih turnera je izradio nekoliko propagandnih filmova, koji veoma lepo prikazuju moderni način vežbanja za žene. Za ove filmove pokazuje se od sviju strana mnogo zanimanja, pa su bili za nekoliko meseci projicirani već u preko 400 nemačkih mesta.

TELOVEŽBENA TAKMIČENJA NEMAČKIH GRADOVA

U okviru nemačkog turnerskog saveza održava se svake godine utakmica u vežbanju između nemačkih gra-

dova. Sasvim je naravna stvar, da na ovim utakmicama nastupaju najbolji vežbači pojedinih turnerskih društava u najvećim gradovima. U ovoj godini takmičilo se je u Lipskom, i to već po 23 put. Nastupile su vrste iz Berlina, Hamburga i Lipska na lipskom sajmištu u najvećoj dvorani. Koliko je bilo interesovanje kod publike, dokazom je to, da je utakmicama prisustvovalo preko 14.000 gledalaca. Pobjedilo je nakon oštre borbe turnersko društvo Lipsko (Leipzig).

TELESNO VASPITANJE U TURSKOJ

Generalni inspektor za telesno vaspitanje u Turskoj, Selim Sirri, osnovao je po sokolskom uzoru u Turskoj telovežbeno udruženje, koje je do danas priredilo već četiri priredbe po uzoru sokolskih sletova. Već na prvom sletu vežbalo je kod prostih vežaba više od 2000 mladića i oko tisuću devojaka, a broj učesnika na narednim sletovima svaki put se uvećavao. Na poslednjem, četvrtom sletu, vežbalo je ukupno već preko deset hiljada lica. Ove godine slet se održava u maju. Sirri je bio 1926 g. na svesokolskom sletu u Pragu, te je tom prilikom pogledao i Tiršev dom i pročitao sve potrebne knjige o sokolskoj organizaciji.

SVETSKI REKORDI POLJSKIH ATLETKINJA

Na atletskom takmičenju u Locu (Lodzu) postigla je poznata poljska al-

letkinja Vajsova u bacanju diskosa novi svetski rekord 39,76 m, naime za 14 cm više od sadašnjeg rekorda, koji je dosada držala Konopačka. — U Katovicama postignut je od Brajerove nov rekord u trčanju žena na 10 m u vremenu 7,6 sekundi.

80-GODISNJICA PJERA KUBERTE-NA, OSNIVAČA OLIMPIJADA

Osnivač modernih olimpijada, baron Pjer Kuberten (Pierre Coubertin) slavio je ovih dana u Švicarskoj, u Bernu, svoju 80-godišnjicu. Velika proslava sprema se također i u Lozani. U Bernu imao je jubilarac veliku reč, gde je kritički promatrao uspehe dosadašnjih olimpijada, pa je naglasio, da nisu olimpijade onaj cilj, kako je on to zamišljao, jer da su na olimpijadama suviše dolazile do izražaja manifestacijske sportske svečanosti i da su se suviše gajila takmičenja za prvenstvo, mesto da bi se na ovim priredbama obnovilo starogrčke gimnazione. Zato biće potrebno da se u tom pogledu olimpijade pretvore u pučka telovežbena sveučilišta i pedagogije, gde bi se utakmičari uzgajali u skromnosti i pacifizmu.

NOVA METODA ORTOPEDSKE TELOVEŽBE

Francuske novine izveštavaju, da je gđa. Morison, Engleskinja, pronašla novu metodu ortopedskog vežbanja uz pratnju muzike. Ova nova gimnastika obuhvata mnogo više prvina nego dosadašnje ovog smera te bolje vodi računa o pravilnom razvoju celokupnog čovečjeg tela. Na klinici u Jeyzinu držan je po nekolicini pitomaca nove škole jedan javni nastup sa dobrim uspehom. Novi način vežbanja uvada u ortopedsku telovežbu mnogo više ritmike nego dosadašnji.

AUSTRIJSKI TURNERI I HITLEROVCI

Nacionalni pokret Hitlera je u Austriji doveo do oštrog sukoba između Turnera i njegovih pristalica,

koji su nameravali osnovati posebne telovežbačke organizacije protiv Turnera. Nakon mnogih pregovora zaključeno je između obiju organizacija, da Hitlerovci neće osnovati posebnih društava, nego se prepušta pojedinim turnerskim društvima, da prema mesnim prilikama udele svoje međusobne odnošaje sa mesnim organizacijama Hitlerovaca, ali turnerski savez, župe i društva pak nikako ne smeju da stupaju u redove nacionalnih socijalista.

POKRAJINSKI SLET JUNAKA U SOFIJI

U tekućoj godini priređuje od 18 do 20 juna sofijska junačka oblast svoj pokrajinski slet u Sofiji na junačkom stadionu. Na taj slet pozvali su Junaci osim češkoslovačkog i ruskog Sokola te židovskog telovežbačkog saveza »Makabie« u Bugarskoj još i dve inostrane gimnastičke organizacije: italijansku i švajcarsku. U sletske se svrhe izdaje i posebni sletski list, koji uređuje Vojvodov. — Svakako je vrlo interesantno, da junačke vrste još uvek ne mogu da zaborave boravak Junaka pre dve godine u Veneciji, pa su valjda s toga razloga i pozvali fašističke gimnaste na njihov slet u Sofiju. I to je sigurno korak za zbliženje junačke organizacije sokolskoj! Nije bio pozvan ni Savez Slovenskog Sokolstva, kao ni ma koja druga inostrana sokolska organizacija.

POBEDA 28 ČSL. PUKA

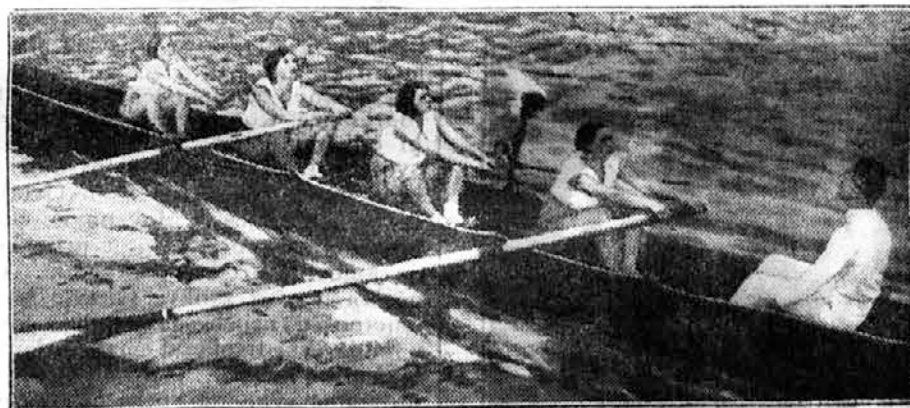
Praški pešadijski puk broj 28, koji nosi ponosno ime »Puk Tirša i Fignera« pobeđio je i ove godine kod nogometnih utakmica nad svim momčadima ostalih praških pukova te nosi i nadalje naslov prvaka u nogometu praškog garnizona.

Kupujte zastave kod I. Neškudla, Ljubljana

VEŽBE NA VODI U SOKOLSTVU

Već nekoliko godina posvećuje načelnništvo ČOS veliku pažnju i sportu na vodi ili kako se zvanično ovo naziva vežbama na vodi, koje su opet

godine njegova osnutka, te je sam dr. Miroslav Tirš bio velik prijatelj veslanja i plivanja. Gajenje vežbi na vodi ima danas zadaću da pruža članstvu što više promene u samom izvodenju vežbi, da iste ne budu ograničene samo na

Ženska četvorka pri vežbanju

samo jedna popuna sokolskog telovežbenog sistema. Svuda u Češkoslovačkoj, gde postoje za ovu granu vežbi pedesne prilike, osnivaju se po sokolskim jedinicama plivački i veslački te kanoistički otseci. Nekoja društva izgradila su čak i vlastita kupališta. Počeci veslačkog sporta ili vežbanja na vodi sižu u Sokolstvu već u prve

vežbaonicu ili letnje vežbalište, pa je i načelnništvo ČOS postavilo također i lozinku: Ko Soko — taj plivač! Bilo bi veoma poželjno, da se i kod nas, gde ima toliko mogućnosti za gajenje ove grane vežbanja, po našim jedinicama počne i u ovom pravcu sistematskim radom, jer će to biti opet jedna zdrava a i privlačna grana vežbanja.

Velike glazbene svečanosti u Ljubljani. Ovih dana na veoma svečan način proslavila je u Ljubljani Glazbena matica svoju 60 godišnjicu. Tom prilikom priređen je veliki glazbeni festival, koji je trajao oko 10 dana. Glavne priredbe održane su na Duhove i to uz veliki koncert na Kongresnom trgu, na kojem su nastupili »Hlahole« iz Praga, »Lisinski« iz Zagreba i »Pevački zbor učitelja« iz Ljubljane. Tada je objavljeno i otkriće spomenika zaslužnim kompozitima Lisinskom, Mokranjcu, Satneru, Ipaivicu, Galusu-Petelinu, Hubadu, Gerbiču i Davorinu Jenku. Razvijena je bila također i zastava, koju je Glazbenoj matici poklonio Nj. Vel. Kralj. To mprilikom bio je hor Matice odlikovan ordenom Sv. Save I stepena.

Bečki »Hakenkrojcler«. Poznata je činjenica, da Hitler i ostali vode nemačkog nacionalno-socijalističkog pokreta traže očišćenje nemačke rase izlučenjem svih elemenata, u kojima ne teče bar 90% čiste germanske krvi, a osobito eliminiranje svih »takozvanih Nemaca«, koji su židovskog ili slovenskog porekla, jer ovi navodno kvare pupu vrednost nemačke rase. Dok je diktator sa svojim pandurima toliko rigorozan, vidimo s druge strane, da se u provinciji ovo baš ne uzima tako strogo, pa da dolaze čak na vodeća mesta ljudi, o kojima bi se moglo reći, da su švabići, a ne čisto-krvni Germani. Tako se desilo i kod poslednjih izbora u Beču, da su na nacionalno-socijalističkoj listi kandidirali sledeći »čistokrvni Pangerman« i to: Raimund Kusička, Suhanek i Turak. Bez komentara!

Univerzitetska biblioteka u Valenciji žrtva požara. 12 maja izbio je na univerzitetu u Valenciji požar, koji se je zbog neštašice vode proširio i na sve ostale objekte, tako da je pala žrtvom požara i velika skupocena biblioteka, u kojoj su se nalazili i mnogi istorijski dokumenti. Samo jedan deo biblioteke spasili su požrtvovni studenti.

50-godišnjica smrti Žorža Kvisera. Pre 50 godina na dan 13 maja umro

Ano, ted' mužeme se podivati na radnici a pak zajdem do Narodni knihovny.

Da, sad možemo da posetimo gradsku kuću a zatim ćemo svratiti do Narodne knjižnice.

Které dni je otevířena Narodni knihovna a kolik se platí vstupného? U koje dana je otvorena Narodna knjižnica i koliko se plaća ulaz?

Národní knihovna je otvířena každý den od osmé do osmé a vstupné se neplatí.

Národní knjižnica je otvorena od osam do osam i ulaz se ne plaća.

V které ulici bydlí jihoslovanský vyslanec?

U kojoj ulici stanuje jugoslovenski poslanik?

Jihoslovanský vyslanec bydlí v Mostecké ulici.

Jugoslovenski poslanik stanuje u Mosteckoj ulici.

41 ČAS.

(Na Beogradskom radu u utorak 31 V 1932 u 19 časova).

GLAGOLI.

I vrsta.

Po prvoj vrsti menjaju se glagoli, čija je osnova načina neodređenog jednaka s korenom: né-s-ti, vé-s-ti, pé-ći, pí-ti, prý-ti i t. d.

Glagoli ove vrste menjaju se ovako:

Sadašnje vreme:

- Sg. 1 pletu
- 2 pleteš
- 3 plete
- Pl. 1 pleteme
- 2 pletete
- 3 pletou

Zapovedni način:

- Sg. 1 —
- 2 plet'!
- 3 at' plete!
- Pl. 1 plet' me!
- 2 plet' te!
- 3 at' pletou!

Prilog vremena sadašnjeg: pleta, pletouc, pletouce (pletući).

Prilog vremena prošlog: plet, pletši, pletše (pletavši).

Prošasti pridev: pletl, pletla, pletlo (pleo, -la, -lo).

Trpni pridev: pleten, -a, -o.

Ovako se menjaju još i ovi glagoli: čisti = čitati; kvisti = evasti; mesti = mesti, čistiti; bosti = bosti; krásti = krasti; prestí = prestí; najiti = naći; vyjiti = izići i t. d.

Iduća uloga Vlaste Burjana.

Slavni češki komičar Vlasta Burjan nije po neki put očaran kritikama i nedavno, kada mu je kritika mnogo što šta prebacila, bio je neobično rdavo raspoloženo. Tako ga je zatekao sekretar pozorišta:

»Molim te, Vlasto, hteo bih da dam novinama vest o budućoj sezoni, u čemu češ da igraš.«

»Napiši im, u češkoslovenskoj klasnoj lutriji, to će im se možda sviđati.« otseče Burjan.

Neznámá slovíčka.

Nadšen = očaran; všelicos = mnogo što šta; vytknouti = predbaciti; náramně = neobično; špatný -á, -é = rdav -a, -o; nálada = raspoloženje; zastihnouti = naći; tajemník = sekretar; příští = idući; zpráva = vest! hráti = igrati; třídní = klasna (razredna); loterie = lutrija; snad = možda, valjda; libiti se = dopadati se; odsekhnouti = otseći.

Příští role Vlasty Buriana.

Slavny český komik Vlasta Burian nebyvá někdy nadšen kritikami a nedávno, když mu kritika všelico vytkla, byl v náramně špatné náladě. Tak ho zastihl tajemník divadla:

»Prosím tě, Vlasto, chtěl bych dát novinám o příští sezoně zprávu, v čem budeš hrát.«

»Napiš jim, že v češkoslovenské třídní loterii, to se jim snad bude líbit.« odsekl Burian.

Otázky.

Kdo jest Vlasta Burian? Je Vlasta Burian vždy nadšen kritikami? V jaké náladě byl nedávno Vlasta Burian? Proč Vlasta Burian byl ve špatné náladě? Kdo ho tak zastihl? Co povídal tajemník divadla? Co na to odsekl Vlasta Burian?

(Nastaviće se)

Palackí, Riger Figner, Tirš i dr. Šajner, kao veliki ljubitelji lutkarstva

Da je od velikog značenja za našu omladinu lutkarsko pozorište vidi se iz nedavnog izveštaja dra. Jindřicha Veselija, koji je izišao u Narodnim listima, kako visoko cene naša braća Čehoslovaci to veliko i važno kulturno delo, koje je kao stvoreno za razvitak i napredak omladine.

Mikolaš Aleš smatra lutkarsko pozorište kao nerazdruživ deo češkoga naroda. Spomen-spise o lutkama i njihovom velikom značenju napisali su Neruda, Halek, Hajdek, Čeh, Vrhlicki, Zajec, Slatka, Mahar, Sova, Karasek, Holeček, Bar, što je već vrlo dobro poznato.

Malo se pak znade o tome da su išli u lutkarska pozorišta, pisali i radili na tom polju Palacki, Riger, Braunerovi, Gregorovi, Takisovi, Toner, Cajthamer. Lutkarsko pozorište bilo je u to vreme u Marijanskoj, sadašnja Licova ulica, koje su tada pohađali Barak, Neruda, Skukerski, Zvonarž i Tirš.

Pozorište, u kojem su se veselili tako velike ličnosti i s veseljem se divili raspojasanom Gašperčku, osnovano je godine 1862. Iste godine također izašle su i igre Mateja Kopeckija, koje je pisao njegov sin Valclav. (Kopecki je umro god. 1847.)

Pozorište je vrlo veselilo blizance Mahačkove i Renatu, koja je sedela u prvom redu, do njih pak Palacki, kojemu se Renata nije mogla dovoljno da načudi, kako se ozbiljni gospodin Palacki znao smežati doskočicama raspojasanog Gašperčka, kao također i otac Kresin.

Prvorobac sokolske ideje Figner, koji je imao svoje lutkovno pozorište, dao je potstrek a isto tako i Novotni, ondašnji izveštavalac Renate Tirš. Lutke za to pozorište izradio je Frič iz Mínenfelda, koji je bio uposlen kod Renatinog oca kao činovnik, lutke pak oblačila je domaća krojačica Zofinka.

Mnogo je lutkara, koji još ni danas ne znaju, osim par njih, da su bili veliki radnici na lutkarskom polju Figner, Tirš i starosta ČOS dr. Šajner, koji je bio pretsednik, dramaturg, scenograf, operater s lutkama, recitator i pisac lutkarskih igara.

Tom porodičnom pozorištu, kojemu je on bio duša, ostao je dr. Šajner veran do zadnjega daha.

Pozornica dra. Šajnera nalazila se je među vratima njegove kancelarije; dekoracije je slikao njegov brat akademski slikar Artuše Šajner, koji je izrezivao glave i izradio lutke, a po njegovim nacrtima izradivala je kostime majka dra. Šajnera i njegova u-pругa; osvetljenje bilo je onda patrolejsko; sve igre je napisao dr. Šajner sam.

Najzanimljivije je to, da je dr. Šajner bio svestrano zaposlen u

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

je čuveni naučnik svetskog glasa Zorž Kviser (Georges Cuiser), osnivač tkzv. prirodnog sistema zoologije i teorije kataklizama.

Godišnji prirast pučanstva u Pragu. Po statističkim podacima iz godine 1931 iznosi godišnji prirast pučanstva u velikom Pragu oko 1%. Sada veliki Prag broji oko 860.000 stanovnika.

Najveća radio emisiona stanica Evrope. Ovih dana na talasu od 1250 m pravila je pokuse nova radio-emisi-

ona stanica u Luksemburgu, koja je sa svojih 200KW najjača stanica Evrope. Program koji će prenositi biće sastavljen po uzoru američkih radio emisija i sadržavaće većinom reklamu.

Otkriće spomenika Edmondu de Amičisu. Dne 22 maja biće u Imperiji, italijanskom mestancu otkriven spomenik velikom piscu i pesniku Edmondu de Amičisu, čije je najbolje delo »Sreć« preveđeno na skoro sve svetske jezike. Otkriće obaviće sam ministar prosvete.

Esapović Pavle i Fene Hilda (Stara Pazova).

Osim toga održan je i društveni prednjački tečaj, koji je trajao od 15 aprila do 5 maja o. g., a pohađali su ga sledeća braća i sestre: Esapović Pavle, Matić Voja, Suvačarski Dorde, Katić Milivoj, Ječmen Vlado, Kon Ivan, Sontić Ilija, Dobronjovskij Tomaš, Bizovski Jano, dr. Josip Bosančić, Sovonja Robert, Katić St., Marka Fejdova, Štef. Ječmenova, Zuska Gombarova, Ljubica Eisenbeisser, Sovonja Ana, Dana Bogdanović, Rada Lužajić, Futović Franjo, Vukica Dopudja, Fene Hilda, Jauzen Ana, Jauzen Katica, Ivančević Katica, Hudec Katka i Jelka Keteneš.

Predavač na tečaju bili su: župski putujući prednjak br. Gopurenko, br. dr. Georgije Mihajlović, društveni lekar br. dr. Kristo Grbin, br. Ivan Gajić i br. Dimitrije Divljak.

Na Durdevdan je naše društvo kao i svake godine tako i ove održalo uranak, no usled nepovoljnog vremena nije se moglo ići van mesta, nego je isti održan u sokolani, gde je bilo natecanje muškog i ženskog naraštaja, te muške i ženske dece, a članovi i članice natecali su se u odbojci. Nagovor o značaju Durdevdana i uranka održao je br. Samuel Babik.

U subotu 7 o. m. održan je u našoj sokolani umetnički koncert, na kome su pevali operni pevači iz Beograda gđa. Liza Popova i Stanoje Janković. Poseta je bila dobra. Čist prihod je namenjen za postradale od poplave. — Dr. V.

Župa Banja Luka

SOKOLSKO DRUŠTVO BANJA LUKA

Prosvetni odbor Sokolskog društva Banja Luka priredilo je 15 maja o. g. vrlo uspešno naraštajsku zabavu u dvorani Hrvatskog doma s igrankom.

Zabava je bila vrlo dobro posećena, te se smatra jednom od najuspešnijih zabava u zadnje doba u moralnom, a naročito u materijalnom pogledu, obzirom na krizu, koja je zahvatila sve slojeve naroda u ovom kraju.

Tačno u 4 sate posle podne otpočeo je program. Društvena muzička sekcija pod vodstvom brata Marinkovića izvela je tri tačke programa i pobrala buru odobravanja, a zatim je diletantska sekcija izvela komad »Milica«, sliku u jednom činu od dr. Laze Markovića. Komad je po svojoj izvedbi odlično uspeo. Na kraju je izvela svoju produkciju »Nisu joj muža izabrali za poslanika« od Branc Cvetkovića, gđa. Ljubica J. Jovanović, članica Narodnog pozorišta, koja je iz blagonaklonosti prema Sokolstvu uzela učesća u ovoj zabavi. Ona je svojom umetnošću uspevala da zatalasa dvoranom, koja se tresla od smeha i da pobere buran aplauz. I ostale dve tačke programa »Kugina kuća« od A. Senoe, koju je recitala s. Dragica Mladenović i »Pijančevo dete« od dr. Laze Markovića, koju je recitala s. Štefica Šebor, također su vrlo uspele i proizvele u publici dubok dojam.

Na kraju valja istaknuti, da je g. Joković Zarko, član Nar. pozorišta, vrlo uspešno režirao komad i uopće bio od velike pomoći bratu Radenkoviću Dobriću, vodi diletantske sekcije, te se tako pokazao velikim prijateljem Sokolstva, na čemu mu budi hvala.

Zabavu je posetilo dosta građanstva i deštava te članovi uprave župe i sam starešina župe brat Moljević.

Cela zabava imala je antialkoholnu tendenciju, te je prosvetni odbor zaslužio pohvalu, da je baš s ovim komadom i ovom zabavom prvi puta istupio u javnost. Ne samo Sokoli, nego i građanstvo suzdržavalo se je od užitka alkohola na zabavi.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO CELJE

Pešizlet Sokolskega društva Celje se bo vršil v nedeljo 22. t. m. in sicer k Sokolski četiri Trnovlje-Ljubčena in bo združen z javnim nastopom v propagandne svrhe. Izlet je obvezen za vse oddelke. Zbirališče pred telovadnico ob 1/13. uri odkoder je odhod ob 13. uri z godbo na čelu. Četa Trnovlje-Ljubčena pripada društvu Celje, radi tega pričakujemo, da bo članstvo polnoštevilno obiskalo svojega varovanca.

Majniški izlet telovadečega članstva Sokolskega društva Celje se je vršil 1. maja na Boč. Udeležilo se ga je skupaj 40 izletnikov. Tistim, ki se tega zleta niso udeležili, je lahko žal. Škoda, da je ta krasna točka nepoznana, odkoder je raz 20 m visokega stolpa diven razgled na celo slovensko štajersko in deloma bratsko Zagorje. Vreme nam je bilo naklonjeno in je povzdignilo naše razpoloženje. Vračali smo se jedrih lice zvečer na svoje domove.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Beograd

SOKOLSKO DRUŠTVO STARA PAZOVA.

Naše društvo održalo je od 15 do 22 aprila o. g. prednjački tečaj i to za

učitelje našeg sreza, kao načelnike naših oteka.

Tečaj su pohađali: Stimac Bogoslav (St. Slankamen), Simko Olga (St. Banovci), Dokmanović Dana (Vojka), Tirinda Ana (Slankomen vinogradi), Ječmen Štefanija, Ječmen Vladimir,

Učesnici društvenog prednjačkog tečaja

Učesnici prednjačkog tečaja za učitelje staropazovačkog sreza

COS i u Savezu Slovensko Sokolstvo, kad je uza sav taj naporan posao s najvećim veseljem i ljubavlju vršio to veliko kulturno delo.

U vreme svetskoga rata, kad je bio zatvoren u Beču i kad je najvećom predanošću radio na oslobodenju češkoga naroda, ni tada nije zaboravio na svoje lutke, dok ga nije narodni odbor pozvao i postavio na čelo češke armade.

Po svršenom svakidanjem radu, lutkarsko pozorište osvežavalo mu je duh, u kojem je nalazio rasonodu i edmor.

Pretstave su se davale svake nedelje, iz čega se vidi, da je dr. Šajner napisao mnogo lutkarskih igara, među kojima najmilija mu je bila »Dva brata«, koju je obećao deci svojih sinova, da će je još jedanput predati i iznova napisati.

Tako su ostala dva datuma važna za lutkare i nelutkare, 19 novembra 1931. kad je kazao da će do Božića biti s rukopisom igre »Dva brata« gotov, koja će se moći odmah prikazivati, te dan 28 novembra 1931, kad je bio na premijeri lutkarskog pozorišta Praskog Sokola, kad se je igralo od K. Baroha »Mi hoćemo znajae«. U to doba pisao je igru »Dva brata«, kad je još bio bolestan i kasnije za vreme vrućice i upale pluća istu je još diktirao. To je bilo poslednje delo dr. Šajnera, tog velikog ljubitelja lutkarstva. Posle smrti dr. Šajnera nađen je 11 januara 1932 prvavna rukopis »Dva brata«, pomoću ko-

jega je bila igra dogotovljena. Igra, koja je već ranije vrlo uplivala na birano općinstvo, kao i na krugove umetnika i književnika, biće prigodom svesokolskog sleta oštampana, a prodavaće se u Savezu čeških lutkara.

Istorija Šajnerovog lutkarskog pozorišta ne bi bila potpuna, kad se ne bi napomenulo, da sada njegov sin docent medicine dr. Jirži Šajner piše i zanima se za to pozorište, za koje se zanima također i njegova žena Jarina Šajner, koja je napisala 35 igara za lutkovno pozorište.

Prema izveštaju dra. Jindržiha Veselija, koji kaže, da je na opće čuđenje video kod dra. Šajnera preko 300 lutaka, koje su bile domaće umetničko delo. Između lutaka opazio je i samog dra. Šajnera, koji je bio izraden kao lutka, koja je predstavljala kralja, a bilo je između njih također i lutaka koje su predstavljale čitavu galeriju samih praških ličnosti.

Kako su veliku ljubav gajili prvi boreci sokolske ideje i osloboditelji češkoga naroda za lutkovna pozorišta, koji su polagali najveću pažnju na razvikanje dečje duše, nadam se, da će se i kod nas naći na potpuno razumevanje za taj lepi i kulturni rad.

Kovač Lojze, Ljubljana.

Jesam li poslao preplatu za sokolske listove?

UŠE ČESAR SI ŽELITE

iz strokovne literature

V POGLEDU NAJNOVEJŠIH ZNANSTVENIH PRIDOBITEV IN DOGNANJ

iz leposlovja, znanosti

in umetnosti vseh panog

DOMACEGA IN VSEGA INOZEMSKEGA KULTURNEGA SVETA

dobite

TAKOJ PO ZAHTEVI CENIKOV IN PROSPEKTOV IN PO NAROČILU

v Učiteljski knjigarni

TELEFON 33-97 **Ljubljana** TELEFON 33-97

Frančiškanska ulica 6

Društveni javni nastop je določen na 12. junija popoldne na dvorišču mestne osnovne šole. Prvotno je bil določen nastop na novem letnem telovadišču (Glazija), kjer bi se naj vršila obemem tudi slavnostna otvoritev tega prepotrebnega letnega telovadišča. Zdi se nam, da je svar zaenkrat običala na mrtvi točki.

Župna izbirna tekma v teku na 100 m za savezno izbirno tekmo za prvenstvo SSS v Pragi se je vršila v četrtek 5. maja v Celju. Udeležba je bila zaradi slabega vremena bolj pičla samo iz pet družtev, vendar pa znaša najboljši čas našega znanega tekača br. Skoka iz Petrovč 11'4 sek., drugega br. Urbančič Dolf, Celje 11'7. Ta dva prideta torej pri savezni izbiri tekmi v pošte.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGORJE OB SAVI.

Kakor vsako pomlad je zagorski Sokol tudi letos priredil telovadno akademijo v četrtek zvečer na praznik Vnebohoda.

Z malo zamudo je napolnila veliko telovadnico številna publika.

Točno ob 8. uri je otvoril akademijo naraščajnik, ki je ognjevito deklamiral Ganglovo pesem »Pohod Sokolov«. Takoj za tem se je v telovadnici pojavila ženska deca v lepih belih oblekah ter izvajala »Vaje s palčicami« (s. Berger). Deca je prav dobro odvežbala vaje in gledalce navdušila.

Prav tako je navdušil publiko moški naraščaj, saj je žilava petorica posebno odlično izvajala posebne proste vaje. Nasmejali smo se pri igrah in razno-terostih moške dece. Prav živahno so lovili kije, metali žogo, se prekopicavali itd. Nato so nastopile članice, ki jih 1. decembra nismo videli. Nastopile so z »Vajami z obroči«. Pokazale so, da gre, če le hočejo. Ritmika, skladnost in vse je bilo prav dobro. Člani so pokazali na bradlji in drogu, da smotreno in redno vežbajo tudi na orodju, za kar je za žalibog število telovadecev še vedno premajhno, saj v Zagorju bi bil marsikateri potreben, da bi prišel v telovadnico. Nato je nastopila moška deca s prostimi vajami in jih zelo dobro odvežbala. Mnogo aplavza so vzbudile tudi naraščajnice z »Narodnimi kolie«, ki so častno rešile svojo nalogo. Drugič se kaj podobnega. Kot zadnji so nastopili člani, 7 po številu s češkimi vajami »Nova pota k starim ciljem«. Da so prav dobro odvežbali težke vaje, je pokazalo dolgotrajno klovnanje. Vse točke je spremljal na klavirju učitelj br. Culot. Pevske točke gde. Kneislove so odpadle, ker je gde. zbolela.

Splošen moralni uspeh akademije je bil odličan. Vsi oddelki so bili skrbno pripravljeni in naštudirani. Zagorski Sokol je pokazal, da gre v svojem pravcu naprej in se zaveda svoje dolžnosti.

SVKOLSKO DRUŠTVO ŠOSTANJ

V soboto 7. in v nedeljo 8. maja je uprizaril naš diletantski oder opereto »Mežnarjeva Lizika«. Vse vloge so bile podane prvovrstno kakor tudi pevske točke. Pomnožen orkester je svojo nalogo rešil v največje zadovoljstvo. Obisk je bil oba dneva odličan, kar znači, da narod zna ceniti naše delo in da zaupa našim diletantom.

Župa Cefinje

SOKOLSKO DRUŠTVO TIVAT.

Po svojoj dužnosti premešten je iz Tivata u Dubrovnik starešina Sokolskog društva brat Dragoljub Stojanović, int. kapetan. Tom prilikom održali su mu na 9 o. m. tridesetak članova odbora i tesniji prijatelji oprosnu večeru u restauraciji »Sokol«. Za vreme večere oprostio se u ime društva sa br. Stojanovićem potstarešina br. Franjo Les, istaknuvši njegove zasluge za napredak društva, zatim ga je pozdravio općinski načelnik br. Antun Vukšanović zahvalivši mu na radu u Sokolskom društvu, jer da je svaki napredak dve nacionalne i za narod potrebne institucije, doprineo koristi mestu, a u ime prijatelja oprostio se član odbora br. Bogdan Milošević.

Starešina br. Stojanović boravio je u Tivtu sedam godina. Odmah nakon dolaska u Tivat, pokazao je volju i ljubav za rad u Sokolu, pa je uskoro bio izabran za društvenog prosvetara. Pred tri godine pak izabran je za starešinu društva. Pod njegovim vodstvom pokrenula se je ideja za izgradnju Sokolskog doma u Tivtu, pa je u kratkom vremenu namakao potrebnu svotu za kupnju odgovarajućeg zemljišta. Zatim se je nastavilo sakupljanjem doprinosa putem obveznica i bonova, pa je tako namaknuta lepa svota. Teška privredna kriza razlog je, da je ova akcija zasada skoro nepomična.

Pored ove akcije, br. Stojanović je radio u društvu na svim poljima. Njegovim nastojanjem i zauzetnošću uspeo je, da se je pred godinu dana uređila jedna gombaona u zgradi osnovne škole i time omogućeno društvu tehnički rad, što dotada nije bilo. Kao za uzetnik sokolski radnik bio je izabran za odbornika župe.

Odlaskom brata Stojanovića Sokolsko društvo gubi jednog od najboljih radenika, pa koliko se u Tivtu žali za njegovim odlaskom, toliko se čestita bratskom Sokolskom društvu Dubrovnik, koji je dobio jednog novog, odličnog člana. Bratu Stojanoviću želimo da se ugodno snade u novom društvu, a da se i nadalje bude sećao Tivta. — b.

Širite sokolsku štampu

„Sokolski Glasnik“
„Soko“
„Sokolić“ i
Našu „Radost“

Župa Ljubljana

PRED ŽUPNIM ZLETOM.

Sokolska župa Ljubljana se pripravlja na velik praznik, na svoj župni zlet, ki se bo vršil v dneh 4. in 5. junija 1932. v Ljubljani. Kaj pomeni župni zlet in zlasti ta, s katerim proslavimo 100 letnico rojstva sokolskega ustanovitelja br. dr. Miroslava Tirša, ve in razume oni, ki v njem bije sokolsko srce in ki priznava sokolskemu delu njego-

vo vrednost in važnost, zaslužiti pa mora vsak, ki mu narodna mlačnost se ni ugrabila vseh čuvstev za dobroto svojega naroda.

Zato mora biti udeležba na župnem zletu vsesplošna. Na tem našem slavnju naj manifestira vsak zase in za skupnost kot enakovreden in enakopotreben član vzvišene sokolske organizacije in praznik ljubljanske sokolske župe naj bo resničen in svetel prikaz njene sile in moči.

Temeljna priprava za župni zlet je sicer že za nami. Saj ta ne obstoji samo v vadbi nekaj mesecev pred javnim nastopom, temveč v vsem času, ko Sokol dela. Na župnem zletu pa treba, da pred javnostjo pokažemo sadove svojega trdega dela v naših telovadnicah. To ne sme biti nekakšna pripravljena predstava, marveč izbrano in zbrano delo po svojem jedru. Javni nastop ni naš končni namen, temveč samo del našega temeljnega sredstva, ki ima le drugačno zunanjo obliko od našega dela v telovadnicah.

Kakor za vsak sokolski nastop, tako so tudi za naš slavnstni zlet potrebne posebne in krepkejšje priprave, ki jih zahteva enotnost in slog pri nastopu. Te priprave in zlasti za proste vaje je treba, kolikor je še časa na razpolago do župnega zleta, kar najbolj podžgati.

Posebno moramo poudariti, da se mora udeležiti zleta vsak telovadeč, vsaka telovadka, vsak naraščajnik in vsaka naraščajnica. Treba je, da pred javnostjo polagamo obračun s tistim številom, ki ga imamo vsak dan v svojih telovadnicah. Vsak naj nastopi in sodeluje po svojih močeh. Kdor je redno telovadil bo tudi sposoben nastopiti vsaj pri prostih vajah. S pridno in vztrajno vadbo se doseže vse. Tu ne sme biti prav nobenega izgovora in opravičila. Polovičarstva ne smemo poznati. Če so postavljene ovire, jih je treba zrušiti. Sokolska zavest in krepka volja mora nadvladati.

Na župnem zletu bodo zlasti skupne proste vaje najvažnejša točka sporeda. Trajala bo samo nekaj minut in v tej bomo pokazali našo moč in vztrajnost. Glejte, da vas bo pri tej točki mnogo resničnih in dobrih Sokolov in Sokolic. Pri prostih vajah bomo pokazali sadove našega dela in nosilci teh so telovadeči in telovadke.

Naša splošna zrelost in sposobnost se bo zrcalila tudi v župnih tekmah. Čeravno so tekme le bolj za spretno telovadke in telovadke, vendar tudi to število ne sme biti premajhno. Bratje tekmovalci in sestre tekmovalke, ne strašite se krepkega dela in plemenitega pota, kajti ta vam bo vzvratno nagradil vaš trud.

Skoro vsak član pa bo utegnil priti na naše slavje v slavnstnem sokolskem kroju. Mislimo, da nam ni treba tu še posebej poudarjati, da ne zadostuje še samo udeležba v kroju, temveč se je treba tudi pripravljati za skupni nastop. Zato bratje načelniki in sestre načelnice vadite marljivo redovne vaje. Prirejte jih za vse članstvo skupaj. Vadite zlasti korakanje in zavoje.

Bratje in sestre! Praznujemo 100. rojstni dan sokolskega ustanovitelja in s to proslavo hočemo dati javnosti račun o svojem delu. Do zadnjega moža in žene — je dolžno sebi samemu in sokolski stvari, ki je posvečena celemu narodu — z vsemi silami delati na to, da bo naš praznik, naš župni zlet, prepričelven dokaz, da živi v nas neugašen ogenj sokolske misli in da pravilno razumemo sokolsko poslanstvo. Za takšno odgovorno prireditelje ne zadostuje, da samo župa in posamezni odseki vodijo priprave, dolžnost vseh društev in čet in vseh posameznikov je, da sodelujejo pri tem velikem delu in pripomorejo k dobremu uspehu. Zato vam bratje in sestre ponovno kličemo h podvojenemu delu! Še je čas za zadostne priprave, da morete sodelovati v sokolski disciplinirani armadi. Ne izpuščajte nobenega dneva, nobene ure, Vadite vsak dan in zlasti vso skrb in brigo posvečajte prostim in redovnim vajam. Skrbite tudi, da bo vaše članstvo imelo lepo in čedno telovadno obleko in predpisani slavnstni kroji. Zbujajte zanimanje za zlet med svojimi prijatelji in znanci. Storitve vse, kar je v vaši moči in kar vam veleva sokolska dolžnost. Naj bo nam sedaj samo delavnik, da bo tem večji in lepši naš sokolski praznik. Na podvojeno delo!

Zdrav!
Žup. načelnikštvo.
SOKOLSKO DRUŠTVO ZGORNJA SİSKA
V nedeljo, dne 22. t. m. bo naš Sokol polagal pred javnostjo z letnim nastopom račun o svojem delu v telovadnici. Pri nastopu sodelujejo vsi oddelki, prvič letos pa tudi z župnimi prostimi vajami starejši bratje. Nastop bo tudi preizkušnja telovadečih za župni zlet 5. junija, na katerega bo društvo poslalo vse svoje telovadke.

SOKOLSKO DRUŠTVO GROSUPLJE
Dne 5. maja je zaključilo naše društvo gledališko sezono z burko »Trije vaški svetniki«, ki je žela od strani občinstva obilo aplavza. Burka

je po številu danes najmočnejše društvo v župi. V njegovih vrstah je rudarjev 75% in 24% kmečkih fantov. Ze od aprila telovadijo v nedeljah člani tudi v vasi Tržišče, kjer se bo še tekom poletja ustanovila nova sokolska četa — prva v Mirenskem okrožju. Da podpremo društvo zlasti moralno, je okrožje odločilo, da priredi 5. junija v Krmelju svoj okrožni zlet, ki bo združen tudi z okrožnimi tekmami. Za tekme se je prijaviło 106 tekmovalcev in to 4 vrste članov, 2 vrsti članice, 1 m., 1 žen. nar. in 7 vrst m. in 7 žen. dece. Za popoldanski nastop, ki bo obsegal 12 točk, pa nastopi samo iz okrožja 350 telovadečih in to 102 članov, 33 članice, 24 m. 15 žen. nar. 83 m. in 85 žen. dece. Prav lepa armada! (Natančen spored še objavimo.) V nadaljnjem razgovoru se je razpravljalo o udeležbi na žup. zletu v Novem mestu in sklenjeno je bilo, da se okrožje udeleži korporativno tega nastopa.

Popoldanskemu zboru prosvetarjev, ki se je nadaljeval takoj po seji tehničarjev, sta prisostvovala kot zastopnika Novom. sokolskega okrožja br. župni načelnik Lj. Papež in s. okrožna načelnica Dora Cibic (oba sta bila tudi že na zboru načelnikov).

Kakor poročila načelnikov, so tudi poročila društv. prosvetarjev izvenela v klic: priprava za Prago in duhovna priprava članstva za te slavnstne dni. Poleg tega smo zaznamovali zopet lepo število govorov in predavanj iz aktualnih sokolskih dogodkov — 31, 4 druge sok. priredbe. V aprilu so se vršile 3 predstave (2 mladinski Sok. dr. Mirna in 1 Sok. dr. St. Lovrenc, ki kot popolnoma kmečko društvo kaže posebno v tej smeri mnogo zanimanja. Sok. društvo Mokronog pa je imelo z lastnim kino-aparatom 9 predstav.

Najlepši uspeh zabeležimo v dvigu naših sokolskih knjižnic, ki štejejo 1131 knjig, od teh 1058 za članstvo, 42 za nar., 31 za deco. Čitateljev je bilo v aprilu 86, ki so prečitali 209 knjig. Do prihodnje seje se bo sestavil pravilnik za poslovanje enotne sokolske knjižnice v vsem okrožju, istočasno se sestavi tudi skupni imenik vseh knjig vseh kategorij. Zbrali se bodo tudi razpoložljivi izvodi vlog iz raznih iger, enako telov. točke za akademije, tako, da bodo društvom stalno na razpolago v uporabo.

Po uspešno dokončanem zboru so se vsi udeleženci obeh sej udeležili ob 16. uri proslave Materinskega dne, ki jo je priredilo domače Sok. društvo St. Janž. Uvodoma je sokolska deca podala nekaj naslovnih deklaracij, nakar so člani podali znano narodno igró Volkašin, ki je ugajala številnemu rudarskemu občinstvu.

S to proslavo smo dostojno zaključili svoje celodnevno sokolsko delo okrožja in upajmo, da ne bo setev — zastoj.
Zletu — Zdravlo!

SOKOLSKO DRUŠTVO GOR. RADGONA.

Naše se je društvo v ovoj godini znatno opomoglo i stupilo v red aktivnih društev. Agilni načelnik br. Pahor, podigao je društvo do zamerne visine. Broj vežbača se je podvostručio, a novoustanovljene sok. čete u Radencima i Apačama idu usporedno s mat. društvom. Već dugo spremale su se sve tri jedinice na zajednički izlet u Lutverce.

Izlet je bio određen za nedelju 8 tek. m. Odlazak bio je iz G. Radgone u 3 sata popodne. Po dolasku u Lutverce usledio je kratak pregled vežba svih kategorija. Prva su nastupila braća sokolskih četa, njih 40 s prostim vežbama. Sledila su muš. deca (56), žen. deca (40), članovi društva G. Radgona (20) i članice G. Radg. i Radenci, također 20. Kod zajedničkog nastupa zapaženi su bili različiti pokreti, što nije čudno, kad se uzme u obzir, da je to bio prvi zajednički nastup.

Do okruž. sleta u G. Radgoni u junu biće i ovi nedostaci otklonjeni. Osobito se dopalo prisutnima, da su nastupila i nekoja deca od 4 godine i to vrlo skladno. Usledila je zatim zalkuska deca, našto se je pristupilo utakmicama. Muš. deca su se takmičila u štafetnom trčanju sa zaprekama. Po bednili su sjajno Radenci i članovi svih triju jedinica natecali se u štafeti na 400 m, a članice u štafeti na 4 x 60 m. U poslednjim štafetama odneli su pobedu Radgončani i dobili obe uokvirne slike (Scheiner i Tyrš).

Radi ponovne kiše odustalo se je od takmičenja u odbojci, koja je bila na programu. Učesnici su se zatim ukrcali u automobile i povratili svojim kućama.

Na žalost moramo izjaviti, da ima kod nas još uvek braće i sestara, koji ne smatraju svojom dužnošću da prisustvuju sok. priredbama. Ne čekajmo, da nas premaše u sok. svesti mnogo mlade sok. čete.

Župa Novo mesto

MIRENSKO SOKOLSKO OKROŽJE.

Druga nedelja v maju je bila posvečena pregledu našega dela v našem okrožju. Takrat so se zbrali vsi tehničarji in prosvetarji na sedežu brat. društva St. Janž v Krmelju v sokolski dvorani, dopoldne tehničarji, ki so zborovali od 14. ure in nato prosvetarji do 16. ure.

Na popoldanski seji so podali br. načelniki vseh društev (razen iz Zuzenberka, ki se ni odzval) svoja mesečna poročila, ki so pokazala, da se je delo povsod poživeló. Skupaj je v aprilu povprečno na uro telovadilo v vsem okrožju 591 telovadečih (čl. nar. dece) in to: 23 prednjakov (pom.), 12 prednjacé, 151 članov, 52 članice, 38 moš. 19 žen. nar.; 148 moš. in 148 žen. dece, ki so v 46 vrstah telovadili 252 tel. ur, kar je v razmerju s prejšnjim mesecem znaten napredek. Izmed društev je omeniti nadvse agilno društvo St. Janž, ki ima 48 telovadcev (članov) in

je po številu danes najmočnejše društvo v župi. V njegovih vrstah je rudarjev 75% in 24% kmečkih fantov. Ze od aprila telovadijo v nedeljah člani tudi v vasi Tržišče, kjer se bo še tekom poletja ustanovila nova sokolska četa — prva v Mirenskem okrožju. Da podpremo društvo zlasti moralno, je okrožje odločilo, da priredi 5. junija v Krmelju svoj okrožni zlet, ki bo združen tudi z okrožnimi tekmami. Za tekme se je prijaviło 106 tekmovalcev in to 4 vrste članov, 2 vrsti članice, 1 m., 1 žen. nar. in 7 vrst m. in 7 žen. dece. Za popoldanski nastop, ki bo obsegal 12 točk, pa nastopi samo iz okrožja 350 telovadečih in to 102 članov, 33 članice, 24 m. 15 žen. nar. 83 m. in 85 žen. dece. Prav lepa armada! (Natančen spored še objavimo.) V nadaljnjem razgovoru se je razpravljalo o udeležbi na žup. zletu v Novem mestu in sklenjeno je bilo, da se okrožje udeleži korporativno tega nastopa.

Popoldanskemu zboru prosvetarjev, ki se je nadaljeval takoj po seji tehničarjev, sta prisostvovala kot zastopnika Novom. sokolskega okrožja br. župni načelnik Lj. Papež in s. okrožna načelnica Dora Cibic (oba sta bila tudi že na zboru načelnikov).

Kakor poročila načelnikov, so tudi poročila društv. prosvetarjev izvenela v klic: priprava za Prago in duhovna priprava članstva za te slavnstne dni. Poleg tega smo zaznamovali zopet lepo število govorov in predavanj iz aktualnih sokolskih dogodkov — 31, 4 druge sok. priredbe. V aprilu so se vršile 3 predstave (2 mladinski Sok. dr. Mirna in 1 Sok. dr. St. Lovrenc, ki kot popolnoma kmečko društvo kaže posebno v tej smeri mnogo zanimanja. Sok. društvo Mokronog pa je imelo z lastnim kino-aparatom 9 predstav.

Najlepši uspeh zabeležimo v dvigu naših sokolskih knjižnic, ki štejejo 1131 knjig, od teh 1058 za članstvo, 42 za nar., 31 za deco. Čitateljev je bilo v aprilu 86, ki so prečitali 209 knjig. Do prihodnje seje se bo sestavil pravilnik za poslovanje enotne sokolske knjižnice v vsem okrožju, istočasno se sestavi tudi skupni imenik vseh knjig vseh kategorij. Zbrali se bodo tudi razpoložljivi izvodi vlog iz raznih iger, enako telov. točke za akademije, tako, da bodo društvom stalno na razpolago v uporabo.

Po uspešno dokončanem zboru so se vsi udeleženci obeh sej udeležili ob 16. uri proslave Materinskega dne, ki jo je priredilo domače Sok. društvo St. Janž. Uvodoma je sokolska deca podala nekaj naslovnih deklaracij, nakar so člani podali znano narodno igró Volkašin, ki je ugajala številnemu rudarskemu občinstvu.

S to proslavo smo dostojno zaključili svoje celodnevno sokolsko delo okrožja in upajmo, da ne bo setev — zastoj.

Zletu — Zdravlo!

45 LETNICA SOKOL. DRUŠTVA NOVO MESTO.

Naše društvo, ki praznuje letos svojo 45 letnico, je najstarejše in največje v sokolski župi Novo mesto. Iz njega so pognala vsa druga sokolska društva v njegovih bližnji in daljni okolič. Radi tega bi moralo biti naše društvo vodnik in zalagatelj vseh teh društev. Priznati je treba, da se naše društvo tega tudi zaveda in da tudi stori, kar more. Seveda bi morala biti njegova pomoč še bolj izdatna, da bi za dostovala in zalegala. Ali kaj, ko pa našemu društvu samemu manjka delavcev. In to vkljub temu, da imamo toliko razumnih, čigar dolžnost bi morala biti pomagati Sokolstvu, ki vzgaja po naročilu države in kralja naš narod, da bo kos vsemu, kar ga še čaka. Malokdo se zaveda, da je dolžan svojemu narodu tudi tisto, za kar ni do vinarja plačan.

Vendar jih je vedno nekaj, ki primerno radevoljno za vsako delo. Tako smo imeli letos 2 predavanji: o problemu sodobne Rusije (br. dr. Gros) in o treznosti s skiptičnimi slikami (s. Koželjeva in s. Kopačeva) in dva debatna večera: o Sokolstvu in delavstvu (br. Strbenk) in o trojnem imenu Sokolstva (br. Marinček). Br. Ivanetič in s. Marazeva pa sta vprizorila: V kraljestvu palčkov.

Predavanje br. dr. Grosa je bilo prav dobro sestavljeno in je bilo zelo poučno. Tudi s. Koželjeva je prav lepo in prepričevalno govorila o treznosti, s. Kopačeva pa je potrjevala svoje trditve s slikami.

Z mladinsko igró »V kraljestvu palčkov« so pokazali naši manjši in najmanjši, da so dobri igralci in pevci. Naj bi iz njih vzrasli kdaj veliki igralci in sloveči pevci!

Dne 13. maja t. l. smo pokopali s. Drago Stepšnikovo. Naše društvo ji je izkazalo vse časti, ki jih premore.

S. Draga je to tudi zaslužila. Kajti ona je bila od svoje prve mladosti pa do svoje prezgodnje smrti vneta sokolice in vneta delavka na sokolski nji. Sokolstva se ni, kakor toliko drugih prav kmalu naveličala, ampak se ga je bolj in bolj oklepala. Skratka s. Draga je bila Sokolice, kakor je treba biti. Sestro Drago bomo marsikdaj in marsikje pogrešali. Kakor je bila živa marsikomu v vzpodbudo in v vzgled, tako nas bo še mrtva opominjala, kako je

potreba sokolovati, da nam bo to v prid in dobiček.

S. Dragi obetamo, da ne bo pozabljena od našega društva.

Da bo 45 letnica našega društva proslavljena kakor je treba in prav, se vestno in vztrajno pripravljamo.

Zletna odbora župe in našega društva vsak teden zborujeta, in se posvetujeta.

Dne 12. junija morata župa in naše društvo na župnem zletu pokazati, da sta popolnoma sokolskega duha in da sta v rokah bratov, ki gore za sokolsko čast. Ta dan mora biti začetek

Župa Varaždin

ZUPSKI SLET.

Približavajo se dani I sleta Sokolske župe Varaždin. Sama proslava za početje u suboto, dne 4 juna u 3 sata

Prednjački zbor Sokolskog društva Varaždin

posle podne župskim natecanjem svojega članstva. Istoga dana uveče održaće se u gradskom kazalištu svečana sokolska akademija, na kojoj će nastupiti uzorni odeli pojedinih društava i četa. U nedelju, 5 juna ujutro, nastavlja se natecanja, nakon kojih će biti pokusi za javnu vežbu, a u 11 sati počće povorka Sokola na Trg kralja Tomislava, gde će se razviti društveni i

novoga življenja v naši župi in po njenih društvih.

Z zleta se morajo vrniti naša društva poživiljena, okrepčana in oplojena z novimi vzpodbudami.

Letos je Tyrševo leto. Tudi smo tik pred zletom slovenskega Sokolstva v Pragi. Zato si moramo še posebno prizadevati, da bo naš zlet na višku.

To bo tudi, ako bodo storila vsa društva naše župe svojo dolžnost. Bratje in sestre! Se samo nekaj tednov je do zleta sokolske župe Novo mesto. Porabimo ta čas tako, da bo ta dan dan veselja in zmagošlavja.

četni barjaci. Nakon sokolskog zbora pročti će povorka sa razvijenim barjaciima gradom u sokolanu, gde će se u pola 4 posle podne održati javna vežba, na kojoj će nastupiti sveukupno članstvo župe te vojnici 36 pešadijskog i 14 artiljerijskog puka.

Sudeći po broju do sada stiglih prijava, ta će sokolska svečanost uspeti veličanstveno, jer se narod iz Medimurja, Hrvatskog Zagorja i Podravine sprema da prisustvuje tome sletu.

Pojedini odbori živo rade na pripremanju oko sleta, napose oko natecanja nastupa, akademije, a isto tako pobrinuto je za zajedničku nastambu i jeftinu prehranu.

SOKOLSKO DRUŠTVO IVANEC

30 aprila 1932 g. održalo je ovdajnje društvo u sokolani komemoraciju za narodne mučenike Zrinjskog i Frankopana. Vrlo uspešno predavanje o kulturnacionalnih heroja održao je brat dr. Mavro Špiler. Dva naraštajca lepo su deklamovali prigodne pesme. Komemoracija je bila posećena od brojnih meštana, na koje je predavanje ostavilo dubok utisak.

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAKOVEC

7 maja naveče održalo je naše društvo svečanu akademiju u počast uspomenne mučeničke smrti Petra Zrinjskoga i Franje Krste Frankopana s ovim rasporedom:

- 1. Državna himna, otpjevao mešoviti zbor Sokola, daka Učit. škole.

Župa Sarajevo

Starešinstvo župe, pored redovnih poslova koji su prispieli posle godišnje skupštine, bilo je naročito opterećeno velikom brigom i radom oko zbrinjavanja privrednih potreba. Privredne nevolje koje su se javile u širim župskim jedinicama kao posledica teške zime i katastrofalnih poplava, koje su usledile početkom proleća, prisilile su župsko starešinstvo da, uz saradnju Sokolskog društva Sarajevo, dade inicijativu za jednu širu akciju za prikupljanje sredstava, kojima će se pomoći nevoljima, i da sprovede organizaciju te akcije. U tu svrhu je župa sazvala konferenciju svih mesnih društava i ustanova. Na ovoj konferenciji je izabran Odbor za hitnu pomoć, u kojemu su Sokoli sa starešinom župe br. dr. V. Besarovićem i starešinom Sokolskog društva Sarajevo br. dr. B. Sunajkovićem, uz saradnju članova župskog i društvenog starešinstva smišljeno i zaista hitno izvršili organizaciju rada na sakupljanju hitne pomoći, da je Odbor za nekoliko dana raspolagao sa priličnom svotom novca i količinom ljudske i stočne hrane, koju je odmah upućivao uglavnom preko sokolskih jedinica, na mesta potrebe. Ovom svojom akcijom i živim radom župa je pored stvarne pomoći koju je narodu pružila u najtežem času, uspeła da ojača poverenje prema Sokolu i da uveri široke slojeve naroda, da je Soko nacionalna organizacija koja u teškim časovima ne vodi brigu samo o potrebama svojih članova nego sa najvećom pripravnošću ukazuje svoju pomoć i onima, koji se još nisu svrštači u sokolske redove. Kao posledica ove plemenite akcije javila se je živa aktivnost u skoro svim sokolskim četama župe. Osim toga župa i Sokolsko društvo Sarajevo dobili su pozive i molbe iz

više sela koja mole i traže da se osnuje četa. Tim povodom su već osnovane dve sokolske čete u području Sokolskog društva Sarajevo, i to na Alipašinu mostu i na Stupu, a u pripremanju je osnivanje još više novih četa.

Prosvetni odbor župe je osnovao posebnu privrednu sekciju, u koju su ušli braća Grotić Radmilo, ing. Bubić Šerif i ing. Milan Obradović. Po predlogu i planu koji je izradila ova sekcija, župsko starešinstvo je donelo odluku o osnivanju četnih hambara. U tu svrhu je osnovan i fond za četne hambare od pripomoći koja je župi dodeljena od Odbora za hitnu pomoć. Da se ne bi dogodilo da se u sledećoj godini ponove nevolje ove godine, privredna sekcija prosvetnog odbora priprema široku akciju u narodu preko sokolskih četa. U tu svrhu je prosvetni odbor izdao brošuru »Kako ćemo izbjeći oskudicu u stočnoj hranici, koju je napisao br. ing. Šerif Bubić. U ovoj brošuri su iznešene na popularan način sve potrebne upute za gašenje i pripremanje stočne hrane. Brošura je rasturena među članove sokolskih četa. Radeći u istom cilju privredna sekcija prosvetnog odbora uputila je svim četama raspis da na svojim sednicama rasprave pitanje, što ko treba učiniti, da sledeća zima ne zateče naše selo nespremno. Zaključke po ovom pitanju uprave četa imale su podneti u obimu jednoga referata na konferenciju delegata sviju četa, koja je bila zakazana za 9 maja. Na zakazani dan ovoj konferenciji prisustvovalo je preko 80 delegata od 20 četa. Konferenciju je otvorio starešina župe br. dr. V. Besarović. Uz starešinu kao pretstavnici župe prisustvovali su ovoj konferenciji župskih prosvetar br. Husein Brkić, referent za sokolske čete br. Radmilo Grdić i član župskog starešinstva, dugogodišnji

radnik u našem selu, br. ing. Jovo Popović, br. ing. Šerif Bubić, starešina Sokolskog društva Sarajeva br. dr. B. Sunajković i prosvetar društva br. C. Gavrilović. Pošto je br. starešina dr. Besarović u lepom govoru izneo zadatke Sokola na selu, u vezi s akcijom koju je već ove zime izvršila sokolska župa, pozvao je predstavnike četa, da na ovoj konferenciji iznesu svoje potrebe i svoja mišljenja, kako i na koji način da se na vreme započne široka akcija župe na selu, kako ta akcija ne bi ostala u uskom krugu časovitoga pomaganja nego da zauzme obim akcije trajnih rezultata. Brat R. Grdić je naglasio potrebu discipline u ovom teškom poslu i utvrdio, da je uspeh ovogodišnje akcije postignut samo sokolskom disciplinom koja vlada u četama. Po tom su pročitali delegati četa svoje predloge za rad Sokola na selu, a naročito za sprečavanje oskudice ljudske i stočne hrane. Među predlozima se ističu naročito predlozi o osnivanju sokolskih koševa, o zavodjenju sokolske štednje, zasipavanju stnjista pićnim biljkama; da se na jesen prikupi sva stočna hrana; da se Ministarstvo saobraćaja zamoli da snizi podvoz za rezanice šećerne repe; da se seljacima preporučuje, da na jesen uklone svu suvišnu stoku; da se pristupa organizovanju zadruga; da se priređuju četne moše, naročito za lisnike; da svaki član čete zasadi najmanje 300 kom. stočne repe. Pored ovoga skoro svi predlozi su tražili podizanje sokolskih domova na selu. Stvarne i realne poglede na rad po predlozima ove konferencije izneo je br. ing. Jovo Popović, koji je kao odličan poznavalac potreba našega sela naglasio, da je cilj i smisao ove konferencije da se stvori uverenje, da je sokolska samopomoć ako je zasnovana na sokolskoj disciplini i sokolskoj predanosti, i najveća i jedina pomoć u koju se možemo pouzdati, i da će seoski Sokoli samo svojim sopstvenim radom sebi pomoći i utrti puteve koji vode naše selo sokolskom životu i reprodukciji.

Ova značajna konferencija je zaključena s time, da priv. sekcija prosvetnog odbora, na osnovu ovih predloga, izradi jedan dugoročni plan za rad na selu, da se taj plan pošalje upravama četa, da stave svoje eventualne primetbe, i da se potom ponovo sazove konferenciju, na kojoj će biti usvojen projekat sokolskog rada na selu.

Higijenski tečaj za seoske devojke

Uz saradnju članica Ženskog pokreta, naročito gđa. dr. Maše Živanović i dr. Sevale Zildžić i gđice dr. Stanković, na inicijativu prosvetnog odbora, organizovan je higijenski tečaj za seoske devojke. Tečaj se održava u prostorijama Sokolskog društva Sarajeva.

Kalemarski tečajevi

Na inicijativu prosvetnog odbora organizovani su pri Poljoprivrednoj školi u Butmiru dva kalemarska teča-

ja za članove sokolskih četa. Tečajem ravna br. ing. Šerif Bubić. Polaznici tečaja imadu u školi besplatno stan i hranu. Prvi tečaj je već završilo 25 članova sokolskih četa a drugi je tečaj počeo 9 maja t. g.

Župski prosvetni odbor se obratio svim higijenskim ustanovama s molbom da mu pošalju sva svoja propagandna sredstva, knjige, brošure, letke i plakate u svrhu provođenja zdravstvene propagande. Od mnogih zavoda već pristiže zatraženi propagandni materijal, koji se postepeno upućuje društvima i četama.

Župa Šibenik - Zadar

BRACO I SESTRE!

Hiljade šibeničke omladine u osnovnim, srednjim i stručnim školama, kao i one hiljade koje su van škole, danas na žalost nemaju u ovom gradu ni jedne higijenske i prikladne dvorane, gde bi, bez štete po svoje zdravlje, negovale i snažile svoje telo i gojile u sebi sokolski duh.

Osećajući teško taj nedostatak i uvidajući preku potrebu jednog doma snage, zdravlja i viteštva, Sokolsko društvo u Šibeniku, svesno svoga zadatka u narodnom odgoju, radi već odavno svim silama na izgradnji vlastitog doma, koji bi, naročito ovde na zapadnoj straži, imao da sprema do- lovini buduće junake — Sokole.

Pošto je otkupilo od tuđina velikim žrtvama prikladno zemljište, a ne želeći gubiti dragoceno vreme, društvo se odmah dalo na posao i već izgradilo dobar deo svoga doma. Usled teških finansijskih prilika, društvo je moralo obustaviti daljnji rad, ali pri ovome niti se može a niti sme ota- sti.

Kako društvo nema dovoljnih novčanih sredstava, to se bez naročite bratske pomoći sa strane naše braće i sestara ova namisao ne bi mogla nikada oživotvoriti. Ipak, da se jednom podigne taj rasadnik duševnog i telesnog zdravlja, slobodni smo obratiti se svoj braći i sestrama u Jugoslaviji s bratskom molbom, da nas u ovom sokolskom, korisnom, plemenitom i nacionalnom pothvatu novčano pomognu.

Verujemo, da su današnje prilike i odviše teške, te da mnoga braća i sestre i uz najbolju volju neće moći pružiti nam svoju pomoć u onolikoj meri kako bi to oni želeli, ali verujemo, da i ove prilike, ma kako teške bile, neće prečiti da brat pomogne bratu u času, kad mu je njegova pomoć toliko potrebna. Svaki i najmanji darak, pošto od sreća dolazi, dobro je došao, i jedna ovakova žrtva još jače će posvedočiti bratsku sokolsku ljubav koja vlada u našim redovima.

Uvidajući i veliku nacionalnu potrebu gradnje sokolskog doma na jednoj od najistaknutijih tačaka našeg Jadrana, Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, svojim raspisom od 30 januara 1932 god. br. 605, odobrio je društvu sakupljanje priloga po celoj državi.

Uvereni smo, da će se svaki brat i sestra rado odazvati ovom bratskom pozivu i položiti svoj dar Sokolstvu na oltar.

Doprinosite molimo slati putem poštanskog čeka br. 37.419 na Sokolsko društvo u Šibeniku.

Zdravo!

Odbor za gradnju sokolskog doma u Šibeniku.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO BANAT, KARLOVAC.

Naše društvo pored redovnih časova vežbanja, održava nedeljnom odabranu i poučnu predavanja ovdašnjim šegrtima Sokolima, koji se vredno odazivaju uvek u priličnom broju i prate sa voljom ovaj niz predavanja, koje je ustanovio naš prosvetni odbor. Članovi prosvetnog odbora drže predavanja naizmenično. Do sada predavanje su održali: starešina br. Mijatović dr. Svetozar, o »Ideologiji Sokolstva«, načelnik br. Pavlović M. Vladan, školski upravitelj, o »Uticanju telesnih vežbi na razvijanje muskulature«, prosvetar br. Veber Petar, prota, o »Beneficijama Sokolstva pri služenju vojske«, br. Ke-

nig dr. Dragutin, drž. veterinar, o »Štetnosti nikotina i alkohola«, novinar i izvestilac za sok. štampu br. Malušević P. Pavle, p. beležnik, »Trezeno seosko Sokolstvo« i »Sokoli i trezenost.«

Predavanja držaće se i unapred po određenom planu.

SOKOLSKO DRUŠTVO ULJMA

Opštinsko predstavništvo u Uljmi na svojoj sednici od 6 maja o. g. jednoglasno je rešilo, da se Sokolskom društvu u Uljmi dodeli najlepše mesto u selu, t. j. opštinski park u veličini od 800 hv², za izgradnju sokolskog doma. Ova odluka Opštine vredna je svake pohvale.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO GLINA.

Društvo je priredilo 5 o. m. u svojim prostorijama u hotelu »Kasino« sokolsku akademiju sa jednim kazališnim komadom i igrankom do durdevdanskog uranka.

Na akademiji su sudelovale sve kategorije od podmlatka do članova, i sve su vežbe bile izvedene tačno po programu uz burno odobravanje prisutnih. Sokolstvo je od vajkada bilo prožeto disciplinom i ozbiljnim shva-

tanjem svoje misije pak je i ovog puta, iako u malom opsegu, bilo pokazalo kako se već onaj nejak podmladak u sokolskim redovima priučava na jačanje volje i najvrednijih atributa čoveka uopće, i da nije samo svrha te- lovežbe grubo razmetanje snage i mišica. U današnje doba, kad se opaža naglo opadanje karaktera, Sokolstvo može se ponositi da ih ono odgaja i da ih u velikom broju poseduje. Braća prednjaci predvodili su vežbe, u koje su bez sumnje utrošili mnogo truda, ali ne moraju ga žaliti, jer je uspeh bio sokolski. Posebice je br. Pengov sa »skupinama« pobrao buran aplauz, što tome starom vežbaču-prednjaku nije ni prvi ni poslednji put.

Sokol

za pisma

*
JUGOSLOVENSKA
SOKOLSKA MATICA

U svakoj je mapi 25 papira za pisma i 25 kuverata američkog formata sa sokolskim monogramom.
Cena mapi 32 Din. - Narudžbe prima Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom.

Radi svetovne krize zelo snižane cene!
RADIJOMANACIJSKO TERMALNO KOPALIŠĆE
37°C DOLENJSKE TOPLICE 37°C
ozdravi sigurno reumatizem, išijans, ženske bolesti i t. d.
Hrana (zajutrk, kosilo, večerja), kopelj in stanovanje v kopaliskem domu vse skupaj Din 50—
Sezona od 1. maja do 1. oktobra
Postaja: Straža-Toplice. — Zahtevajte prospekte!

Lakoatletske sprave!
za sokolska društva **Odbojka!**
Specijalne sokolske cijene!
Cijenici besplatno!
M. DRUCKER
Zagreb, Blica 39
Beograd, Knez Mihajlova 35
Zast. Akademije Nauka

ŠIRITE SOKOLSKU ŠTAMPU:
„SOKOLSKI GLASNIK“, „SOKO“
„SOKOLIĆ“ i „NAŠU RADOST“

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrebštinama, koje su potrebne za izvođenje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspacava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisijska prodaja odora sviju kategorija

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831

ZAHTEVAJTE CENIK

Sokolskom društvu u većem industrijskom mestu potrebna je **prednjačica**.

Reflektirani mogu samo učiteljice osnovnih škola za koje bi se mogao izdostvovati premeštaj. Sva potrebna razjašnjenja daje potpisano društvo. — Pismene molbe sa opisom dosadašnjeg sokolskog rada i naznakom sok. kvalifikacija uputite na:

**SOKOLSKO DRUŠTVO KREKA
ŽUPA TUZLA**

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА БРАНКО ПАЛЧИЋ ♦ ЗАГРЕБ

Добављач Савеза Сокола кралевине Југославије Краљице Марије 6
Бројанни паслов: „Трикотажа“ Загреб • Телефон интерурбан 26-77

Израђујем све врсте соколских потрештина за јавни и излетни наступ свих категорија нашег чланства и то тачно према пропису Савеза Сокола кралевине Југославије. Слике у оригиналним бојама прошлених одела налазе се у књизи „Организација Савеза СКЈ“. — Захтевајте цене и проспекте. — Цене врло умерене, а за тачну и солидну израбу јамчим.

Trgovina sokolskih potrepština i krojačka dvorana

Grga Horvatek

Dobavljač Saveza Sokola kralj Jugoslavije

ZAGREB
FRANKOPANSKA ULICA 9

izradjujem sve vrste propisanih sokolskih svećanih i vježbačkih odjela, za sve kategorije muško i žensko članstvo. Prodaja svih sokolskih potrepština uz vrlo umjerene cijene. — Robu razasiļem pouzdem. — Vanjskim društvima obavijam brzu otpremu.